

EMMA-
NUELIS
ALVARI,
^E
SOCIETATE
JESU,

^{D E}
INSTITUTIONE
GRAMMATICA,
LIBER SECUNDUS.

^{Ad}
Veterum ferè Grammati-
corum Rationem revocatus.

^{D E}
CONSTRUCTIONE
Octo Partium Orationis.

TYRNAVIÆ, Typis Academicis, per Bride-
ricum Gall, Anno 1716.

LECTORI SALUTEM.

Gregiam profectò operam literis, earumque studiosis navavit
EMMANUEL ALVARUS Societatis JESU, Lusitanus: is enim,
 Et præcepta Grammaticæ, jejuna

illa per se; literatorum verò, an ignoratione dicam, an negligentia Barbaris ita polluta vocibus, dicendique rationibus deformata, nihil ut minus traderent, quàm Latinitatem, verbis quantum res patiebatur, illustribus exornavit: Et id, quod utilissimum fore videbatur, magnâ optimorum exemplorum copiâ locupletavit. Adde quàm plurima ex optimo quoque Authore, tanquam ex penaria quadam eloquentiæ cella deprompta, ac partim ipsa in præcepta Grammaticæ, partim in appendices, partim verò in Commentarios ita distributa, ut, quod ad Latini proprietatem sermonis, Et ornatum facit, nihil admodum desideretur, Huc accesserat admirabilis Grammaticæ ipsius tradendæ ratio, ac methodus, quam ille à re-

cen
 nè
 bæ
 qu
 om
 rit
 ror
 Et
 gen
 qua
 sep
 ipsa
 tam
 nat
 dam
 meth
 tis k
 beat
 rime
 modo
 Et
 borun
 tend
 stru
 mus,
 de ve
 in ha
 cen

centioribus quibusdam mutua verat, aut summo sane cum judicio primus ipse excogitaverat. Verum hæc ipsa methodus; quæ per se facilis, quædam quasi compendiaria via futura esse videbatur, ad omnem Latinitatem, nescio quò pacto usu venerit, ut experimento ipso difficilior, quàm ut puerorum, ingenia ferre possent, deprehenderetur. Et sanè, ut idipsum tribui novitati possit (ingeniis enim puerilibus conducit plurimum trita quædam, quasi cantilena Præceptorum, quam ipsi sæpè pueri audiverint, ac quasi Psytacorum more ipsarum etiamnum rerum ignari decantarent) tamen aliquid vidisse Diomedem, Phocam, Donatum, cæteros, cur maluerint planiorem quamdam viam ingredi, quàm strictiorem, nec tam methodi perfectissimæ, quàm puerilis capacitatis habere rationem. Sed quoquo se modo res habeat, superiorum, ut dicebam, annorum, experimento didicimus, puerorum utilitati, & commodo, dum verba Activa, Neutra, Deponentia, & Impersonalia permiscemus; dum non Verborum formas, sed casuum regimen tantum attendimus, dum perfectam, & absolutam constructionem Intransitivam, Transitive præponimus, dum quæ ad nomen pertinent, ante ea, quæ de verbis dicenda sunt, tradimus universa, dum in harum ipsarum vocum, Transitiivi, & In-

transitivi, notione religiosius haurimus; dum certis locis communibus omnia comprehendimus, nimio fortasse illis consulendi studio, minus esse consultum. Quare opera pretium nos facturos esse existimavimus, si quæ de octo partium Constructione scripsit EMMANUEL, ita nunc primum ederemus, ut eam ipsam veterum dispositionem retineremus, ceterum EMMANUELIS ipsius operâ, atque eruditione frueremur. Habet itaque in hac EMMANUELIS editione primum præcepta omnia, quæ quoad Intransitivam Constructionem, quam vulgò concordantis vacant, pueris existimavimus fore perutilia; harum tamen vocum Transitivi, & Intransitivi, quod minus ad rem facere viderentur mentione intermissâ. Secundò loco Verba Activa, Passiva, Neutra, Communia Deponentia, Impersonalia, & Infinita eo ferè ordine, quo à veteribus, ut diximus, erant disposita. Deinde addidimus, quod ipsi illis faciunt, Accidentia verborum Gerundia, Participia, Supina. Hac nominis constructio consequitur, quod eo loco veteribus de Comparativis, & Superlativis agatur. Hanc ipsam postremò excipiunt partes aliæ Orationis, eo planè ordine, quo hic noster illas antea digesserat: Ex quo fit, ut cum ad Infinita accesseris; nihil planè imposterum, præter interpositam Nominis constructionem.

tionem, immutetur: in ipsa autem Constructio-
ne, Verborum, ordinem quidem veterum cogno-
scas; Præcepta verò, exempla, & alia omnia,
vel ex ipsius EMMANUELIS Præceptis: vel ex
ejus Commentariis, quia multa erant, cognitu illa
quidem pulcherrima, sed quæ in iis, qui circum-
feruntur, libellis desiderarentur; Ideo fecimus,
ut pulcherrimis quibusque è commentario exce-
ptis (idque tantum in constructione verborum,
ne nimium libellus excresceret) Appendicum nu-
merum augeremus. Quarum Appendicum sin-
gulis verborum ordinibus illas adscripsimus, quæ
magis ad rem facere videbantur; easque ipsas
cō consiliō in tria genera distribuimus, ut Ludi,
Magistri intelligerent, & tyrones non iis omni-
bus esse continuò onerandos; sed eis, cum primum
ad partium Orationis constructionem accesserint,
tradenda esse nuda tantum præcepta Grammaticæ,
idque usque ad Accidentia verborum, Quibus
Præceptionibus semestri ferè spatio expeditis, ite-
randa eadem illa cum primi generis Appendici-
bus, iis, tamen addendo de accidentium Verbi,
de Nominis, de cæterarum Partium Constructio-
ne, quorum capaces esse videbuntur: idque altero
semestri faciendum. Tertiò deinde semestri Ap-
pendices secundi generis, & ex aliis oratoriis par-
tibus adjungenda: si quæ fuerint semestri superio-
re præ-

re prætermiffa. Quartò demùm' ſemeftri difci-
pulos, cùm jam erunt in præceptis Grammatica
confirmati, tertii generis Appendices unà cum
iis, quæ ad figuratam Conſtructionem pertinent
docend s eſſe. Ita fiet ut ferè biennio abundant
præceptis, inſtitutiſque Grammatica, eoque tum
demùm tempore ad Humanitatem informentur.

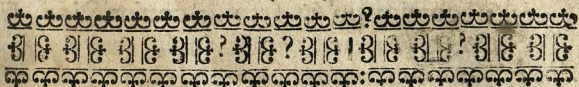
Hac habuimus, quæ te de immutato EMMA.

NUELIS ordine, deque Grammatica

Inſtitutione tradenda doce-

remus.

DE OCTO PARTIUM ORATIONIS CONSTRUCTIONE. DE CONCORDANTIIS NOMINIS CUM VERBO.

Verbum finiti modi, postulat ante se
Nominativum aperte, vel occultè;
ejusdem numeri, & personæ. *Cic. Terent. Lib.*
Si vales bene est, ego quidem valeo. Terent. 14.
in Eunuch. Quis hic loquitur? Idem ibid.
Quid stamus? cur non imus hinc.

Nam Verbum infiniti modi ante se Ac-
cusativum habet: *Cic. ad Attic. Hunc Lib.*
quidem nimbum citò transisse lætor. 15.

APPENDICES I. GENERIS.

MEMBRUM I. Voces copulatæ sæpiùs
verbum plurale desiderant. *Cic. ad Attic. Lib.*
Hic nobiscum sunt Nicias, & Valerius. In. 12.
terdum singulari contentæ sunt. Idem
de senectute: Mens, & ratio, & consilium
in senibus est. Quod intelligitur, etiam, si

nonnunquam omittatur conjunctio: Id.
ad Q. Fratrem: *Frons, oculi, vultus, per-
sepe mentiuntur, oratio verò sapissime,*

- MEMBRUM II. Verbum plurale, si
nomina sunt diversarum personarum,
nobiliorē personam sequitur. Prima
nobilior est, quàm secunda, & tercia; Se-
Lib. cunda, tertiæ antepositur: *Cic. ad Terent.*
14. *Si tu, & Tullia lux nostra, valetis; ego, &
suavissimus Cicero valemus.*

APPENDICES II. GENERIS.

- I. Prima, & secunda persona ferè non
Lib. explicantur, nisi cum diversa studia si-
gnificamus: *Auctor ad Herennium: Ego*
14. *capitis mei periculo patriam liberavi; Vos*
liberi sine periculo esse non curatis? Aut
Lib. *cum plus significamus, quàm dicimus:*
Cic. in Verr. Tu innocentior quàm Metellus?
5. *Tu plus significat, quàm verbum ipsum*
per se declarat.

- II. Verbum infinitum, interdum par-
Lib. tes Nominativi agit. *Cic. in Oratore: O-*
7. *portere perfectionem declarat officii. Terent.*
in Heautontimorumenos: Non est mentiri
meum. Item verbum cum suo casu: Cic.
ad Marium: Vacare culpâ magnum est sola-
rium. Brutus ad Atticum; Dolet mihi quòd
tu non stomacharis. Ap-

APPENDICES III. GENERIS.

I. Poëtæ Verbo plurali aliquando utuntur, intercedente præpositione cum. *Virg. Remo cum fratre Quirino jura dabant. Aene. Oratores singulari: Cic. ad Q. Fra. I. trem: Domitius cum Messala certus esse videbatur. Lib. I.*

II. Item Poëtæ intercedente Præpositione Cum, Verbum multitudinis præstantiori personæ reddunt. *Virg. Divellimur inde Iphitus, & Pelias mecum. Orato. I. res verò Verbum Nominativo reddunt, nulla habita ratione Ablativi. Cic. Att. Lib. Nec totum animum tuum mœrori mecum dedisses, quod idem & Poëtæ faciunt: Horat, ad Pisones: Tu quid ego, & populus mecum desideret, audi.*

III. Verba: Apparet, Fallit, Fugit, Præterit, Latet, interdum loco Nominativi membrum orationis habent. *Cic. ad Att. Lib. Apparebat illas literas non illius esse. Idem 12. accidit nonnunquam in verbis Passivis: Cic. de Amic, Tarquinium dixisse fertur, &c. quanquam usitatus est, ferunt Tarquinium dixisse: aut, fertur dixisse Tarquinium.*

IV. Idem verbo videtur interdum usu-

venit modò aper è. *Cic. in Tusc. Non mihi videtur ad beate vivendum, satis posse virtutem. Quod tamen imitandum non est, cum Videor, soleat cum Nominativo, si adsit, congruere sic: Non mihi videtur, ad beate vivendum satis posse virtus (de quo suo loco præcipietur) modò obscure.*

Lih. *Cic. Att. Velim aliquando cum erit tuum*

- I. *commodum puerum Lentulum invisas, eiq; de mancipiis, quæ tibi videbitur attribuas. Deest enim, attribuenda esse.*

ADJECTIVUM CUM SUBSTANTIVO.

Act.6 **N**OMINA Adjectiva, Pronomina, & Participia coherent cum Substantivis in genere, numero, & casu: *Cic. in Verr. Erat hyems summa, tempestas perfrigida, imber maximus,*

Terent. in Eunuch. Ille bonus vir nusquam apparet. Curtius: Parva sæpè scintilla contempta magnum excitavit incendium.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Substantiva conjuncta ferè Adjectivum multitudinis requirunt. *Bell. Pun. pocrates, & Epicides nati Carthagine, sed Orat.*

oriu
fing
stan
tiet
toru
mul
lesti
I
gen
est
Dom
Ner
cum
in C
ria
ocul
I
mat
titi
pote
hab
in
esse
que
qui
nas
ori

oriundi *Syracusis*. Quòd si Adjectivum singularis sit numeri, cum viciniore Substantivo genere, numero, & casu consentiet: *Q. Cic. De petitione Consulatus: Multorum arrogantia, multorum contumacia, multorum superbia, multorum odia, ac molestia perferenda est,*

II. Adjectivum plurale præstantius genus sibi vendicat. Virile præstantius est muliebri, & neutro: *Terent. in Andria: Domus, uxor liberi inventi invito patre, Neutrum muliebri præfertur, præcipuè cum de rebus inanimatis sermo est: Salust in Cat. His genus, ætas eloquentia, prope paria fuere, Idem. Divitiæ, decus, gloria, in oculis sita sunt.*

III. Cum Substantivis rerum inanimatarum, sæpè jungitur Neutrum mul. Acell. titudinis: *Liv. Ira, & avaritia imperio Ma- potentiora erant. Cic. tamen ferè proximi ced. habet rationem. Cic. in Cat. Video P. C. Lib. in me vestrum omnium ora, atque oculos 7.4 esse conversos, Idem ad Q. F. Toti deni Lib. que sit provinciæ, cognitum, tibi omnium, I. quibus præsis salutem, liberos, famam, fortunas esse charissimas.*

APPENDICES II. GENERIS.

I. Participia Factus, Creditus Dictus Dicendus, Visus, Appellatus, & cætera ejusdem generis, si inter duo Substantiva ponantur, non continuò cum præcedente consentiunt: nec itidem, si post utrumque collocentur, cum alterutro consentire poterunt: habenda est enim ratio, quod ad constructionem attinet, non colloca-
tionis verborum, sed ipsarum rerum, Ita que cohæret adjectivum cum eonomine, quod est basis, & fundamentum orationis

Lib.

I.

Plin. Puteoli Colonia Dicæarchia appellati.

cap. I.

Bell.

Ma-

ced.

Lib.

7.

II. Adjectivum fœmininum interdum respondet viciniori Substantivo pluralis numeri. *Liv. Hoc S. C. literæq; à Sp. Postumio Prætoris in Hetruriam missæ sunt.* Si de rebus animatis agitur, satius est circumscriptione uti, hoc modo: *Lucretia castissima fuit, qua virtute etiam ejus mancipium floruit: potius quàm: Lucretia, & ejus mancipium fuerunt castæ.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Figurata constructio censenda est, cum apud probatos scriptores, è duobus

Lib. 2 Substantivis Adjectivum consentit eum

Ihil. minùs præcipuo, ut: *Cic. de Div. Non e-*

21.

nim

nim
in Ph
mibi
Liv.

II.

Cum

jure.

cum S

est duo

gener

so, d

REL

d

nume

quite

qui ill

Ite

& Ide

dem: l

puer, i

consul

I.

Antec

nere,

nim omnis error stultitia dicenda est. Ter.

in Phorm. Nunquam equè, ac modò paupertas
mibi onus visum est, & miserum, & grave.

Liv. Gens universa Veneti appellati.

II. Poëtæ Substantivis præpositione

Cum copulatis, plurale adjungunt suo

jure. Ovid. Sors eadem Ismarios Hebrum^{Met.}

cum Strimone siccatur: Ismarios, Adjectivum^{8.}

est duorum fluviorum. Et sequuntur etiam^{Fast.}

generis præstantiam. Ovid. Ilia cum Lau-^{Lib.}

so, de Numitore sati.

3.

RELATIVUM CUM ANTECEDENTE

Relativum Qui, Quæ, Quod, concor-

dat cum antecedente in genere, &

numero. Cic. ad Tyronem. Nemo nos amat,^{Lib.}

qui te non diligit. Idem Att. O te ferreum,^{6.}

qui illius periculis non moveris.^{Lib.}

Item pronomina Hic, Ille, Ipse Is, I.

& Idem, cùm fiunt Relativa, Idem ad eun-

dem: Eunti mihi Antium venit obviam tuus

puer, is mihi literas abs te, & commentarium

consulatûs mei græcè scriptum reddidit.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Relativum Qui, Quæ, Quod, cùm

Antecedenti præponitur, cum eodem ge-

nere, numero, & casu, per quàm venustè

cohæ-

- cohæret. *Cic. ad Att. Quos cum Mario pueros, & Trebatio miseris, epistolam mihi attulerunt.* Quanquam sæpius alterum Relativum subicitur exiis Pronominibus: Hic, Lib. Iste, Ille, &c. *Cic. Tusc. Quam quisq; norit artem, in hac se exerceat.* Idem ad Curionem. *Si hoc statueris, quarum laudum gloriam adâmaris, quibus artibus ea laudes comparantur, in iis esse elaborandum.*
- Lib. I. II. Quòd si inter duo Substantiva ponatur, cum alterutro consentire poterit, etiam si alterum proprium sit. *Sall. Est locus in carcere, quod Tullianum appellatur.* *Curt. Darius ad eum locum, quem Amanici pylas vocant, pervenit.*

- III. Quantus, qualis, & cætera id genus nomina, cum Relativa fiunt, non cum antecedente, sed cum consequente Substantivo, genere, numero, & casu consentiunt. *Cic. ad Cassium: Dixi de te quæ potui, tantâ contentione, quantum forum est.* Idem in Brat. *Utinam in Tiberio Graccho, Cajoque Carbone talis mens ad Rempublicam gerendam fuisset, quale ingenium ad bene dicendum fuit.*

APPENDICES II. GENERIS.

I. Nominativus, & Verbum, Adjectivum

vum, & Substantivum; Relativum, & antecedens; interdum maximè apud Historicos, & Poëtas significatione consentiunt, quamvis voce discrepent. *Virg. Bell. Maced. 7*
Pars in frustra secant, verubusq; trementia figunt. Liv. Pars in juveniles lusus versi, pars vescentes sub umbra, quidam somno etiam strati. Terent. in Andria. Ubi illic est scelus, qui me perdidit: Ille scelus, hoc est, ille sceleratus.

II. Orationis membrum interdum Vice Antecedentis ponitur, idque in neutro genere. *Cic. Att. Pompejus, quod mihi summo dolori est, ipse se afflixit.* *Lib. I.*

APPENDICES III. GENERIS.

Si plura antecedant Substantiva conjunctionibus alligata, idem observandum, quod paulò antè de Adjectivis dictum est. *Cic. Off. Præter summam & doctoris auctoritatem, & Urbis, quorum alter te scientia augere potest, altera exemplis, Idem ad Q. cæcil. Sed tibi venire in mentem certò scio, quæ vita esset nostra, quæ suavitas, quæ dignitas, ad quæ recuperanda per fortunas incumbe. Interdum redditur Relativum viciniore Substantivo. Cicero in Pisonem. Mibi non venerat in mentem, furorem, &.* *in, aq*

insaniam ob stare vobis, in quam incidistis.

SUBSTANTIVA CONTINUATA.

Substantiva continuata, quæ ad eadem rem spectant, casu concordant quamvis genere, & numero aliquando dissentiunt.

- Lib. unt. *Cic. Att. Tulliola deliciae nostræ, tuum munusculum flagitat. Plinius. Quid agis Epist. Comum tuæ, meaque deliciae.*

APPENDICES III. GENERIS.

- I. Interdum alterum Substantivum Genitivi est casus, quamquam alterum alio casu efferatur. *Cic. Attico: Cassius in oppido Antiochia cum omni exercitu est: proinde Oppido Antiochia. Virgil. Es celsam Bithroti ascendimus urbem.*

- II. Quærent hoc loco Grammatici, utri potius Substantivo reddendum sit Verbum, adjectivum, & relativum, magis, an minus communi? Ego, quantum memini me observasse, existimo, si alterum proprium sit hominis cum eo Verbum, cæteraque consentire: *Cic. ad Mar. Deliciae verò tuæ noster Æsopus ejusmodi fuit, ut ei desinere per omnes liceret. Si verò de aliis rebus agatur, sæpissimè video. Verbum Adjectivum, Relativumque magis commune.*

munirespondere: *Liv. de Solis Urbe, quæ Lib.*
in Cilicia est, egerunt. Soli Solorum, no- 31.
men est urbis. Plinius. Turgi civitas Gallie, Lib.
fontem habet insignem. Livius Caroli op- 3.
pidum captum.

INTERROGATIONIS ATQUE RESPENSIONIS CONSENSUS.

Interrogatio, & Responsio, casu consen-
 tiunt. *Cui praeceptor dedisti operam? 2*
Platoni. Cujus est hæc oratio? Ciceronis.
Quem existimas fuisse principem Oratorum? 2
Demosthenem. Quô morbo fuisti impedi-
tus? Assiduâ febriculâ.

DE CONSTRUCTIONE VERBI ACTIVI.

VERBUM Activum est, quod literâ
 O finitum, Passivum fit additâ
 literâ R, ut: *Amo, amor.*

PRIMUS ORDO ACTIVORUM.

Verbum Activum post se accusandi
 casum postulat. *Cic. in Catil. Avus*
tuus, clarissimus vir, amavit unicè patri-
am, & cives suos.

Amo, as, avi, atum. Szeretem.
Diligo, gis. lexi, lectum. Kedvezem,
B. Lego,

Lego ,	gis ,	gi ,	lectum.	Olvasom.
Fero ,	fers ,	tuli ,	latum.	Hordozom.
Vebo ,	bis ,	xi ,	ctum.	Viszem.
Laudo ,	das ,	avi ,	atum,	Dicsirem.
Commendo ,	das ,	avi ,	atum.	Ajánlom.
Vitupero ,	ras ,	avi ,	atum.	Ocsárlom.
Scribo ,	bis ,	psi ,	ptum.	Irom.
Celebro ,	bras ,	avi ,	atum.	üllöm.
Como ,	mis ,	compsi ,	comptum.	Cifrázom.
Adjuvo ,	as ,	uvi ,	utum.	Segitem.

Secundus Ordo Activorum.

Genitivus præter Accusativum.

Quædam Verba Activa , præter Accusativum, Genitivum admittunt. Ea ferè sunt accusandi, absolvendi, damnnandi; Genitivus verò Poenam, Crimen, ve significat; Cic. pro Rabir. An non intelligis primum quos homines, & quales viros mortuos summi sceleris arguas? Ibidem. Civem Romanum capitis condemnare cogit. Terent. in Eunuch. Hic furti se alligat.

Accuso ,	as ,	avi ,	atum.	Vádalom.
Accerso ,	sis ,	ivi ,	itum.	Hivom.
Accesso ,	sis ,	ivi ,	itum.	Elő-hivom.
Defero ,	fers ,	tuli ,	latum.	Be. Vádolom.
Postulo ,	las ,	avi ,	latum.	Kivánom.
Arguo ,	is ,	ui ,	utum.	Meg-torkolom

Coar-

Coarguo, is, ui, utum. Meg feddem.

Infamo, as, avi. atum. Gyalázom.

Seneca Epist. 22. Non est quod quisquam illos apud te temeritatis infamet.

Insimulo, as, avi atum. Gyanoságban hozom.

Convinco, cis, ci, ctum. Meg győzőm.

Absolvo, lvis, lvi, lutum. El-óldozom.

Damno, nas, avi. natum. Kárhoztatom.

Condemno, nas, navi, natum. Meg szen-
tencziázom.

APPENDICES I. GENÉRIS.

I. Genitivus CRIMINIS, maximè cum his verbis Accuso, Arguo, Defero, Postulo, Absolvo, Damno, Condemno, in Ablativum cum Præpositione De mutari potest.

Cic. Attic. Non committam post hac, ut me accusare de epistolarum negligentia possis. Lib.

Hoc tamen nomen CRIMEN, ablativo sine præpositione effertur. *Cic. Curioni:* 2.

Si iniquus es, in me iudex condemnabo eodem ego te crimine. Dicimus etiam capite aliquem damnare, punire, plectere. *Au-* Lib. 2.

tor ad Her. Eum vos jurati capite damnastis

II. Absolvo, Libero, Alligo, Astringo, Mulcto, Obligo, Obstringo, quemadmodum suapte naturâ Ablativum petunt, ita

& ablativum significantem pœnam CRI-
MENVE sine Præpositione admittunt.

Lib. *Liv. Ego me etsi peccato absolvo, supplicio
I. non libero, Cic. de Orat. Vitia hominum,
Lib. atq; fraudes, damnis, ignominiiis, vinculis
verberibus, exilijs, morte mulctârunt.*

2.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Non temerè uti debemus verbis Ac-
cusandi, &c. nec enim Corripio, Repre-
hendo, Vitupero, Culpo, Castigo, Punio,
Plecto, Mulcto, Excuso, cum Genitivo
junguntur. *Culpare, Reprehendere, Sugil-
lare, taxare, alicujus Parsimoniam, ambitio-
nem &c. dicam potiùs, quàm aliquem par-
simonie, ambitionis, &c.*

II. Verba hæc accusandi, &c. interdum
Præpositionem IN, admittunt. *Cic. de
Invent. Quare vitam ejus, quem arguit,
ex antefactis accusator improbare debet. &
ostendere si quo in pari peccato convictus sit,
Cic. ad Q. Fratrem. Primum me tibi excu-
so, in eo ipso in quo te accuso.*

ETiam verba emendi, vendendi, locan-
di, præter Accusativum hos ferè Ge-
nitivos assumunt, tanti, quanti, pluris,
minoris, tantidem, quanticunque Preti-
um tamen Ablativo effertur, de quo dictu-
ri su

rifu
trac
dus
Ven
tas
Emo
Rea
Ven
Loca
Con
VI
xim
nun
And
Esti
Duc
Habe
Pena
Puto
Eacio
I.
Parv
Verr
Fin.
virtu

RI. risumus cum de communi constructione
 ant. trademus. Cic. in Offic. Emis homo Cupi-
 dicio tanti, quanti Pythius voluit Ibidem.
 am, Vendo meum non pluris, quàm ceteri; for-
 tassis etiam minoris.

Emo, emis, emi, ptum Pénzen veszem.
 Redimo mis, emi, ptum, Ki váltom.
 Vendo, dis, didi, ditum, El adom.
 Loco cas, avi, catum. Bérben adom.
 Conduco, cis, xi, uctum. Fogadok.

VERBA æstimandi præter hos Genitivos
 istos etiam habent, magni, parvi, ma-
 ximi, minimi. Terent. in Heauton. Tu illum
 nunquam ostendisti, quanti penderes. Item in
 Andr. Meritò te semper maximifeci Chreme
 Æstimo, as, avi, atum. Bõcsüllõm.
 Duco, cis, xi, uctum. Bõcsüllõm.
 Habeo, bes, bui, bitum. Bõcsüllõm.
 Pendo, dis, ppendi, pensum. Bõcsüllõm.
 Puto, as, avi, atum. Bõcsüllõm.
 Facio, cis, feci, factum. Bõcsüllõm.

APPENDIGES I. GENSERIS.

I. Dicimus etiam Magno, permagno, Lib.
 Parvo, & magno pretio æstimare: Cic. in I.
 Verr. Tu ista permagno æstimas? idem de Lib.
 Fin. Næ ego istam gloriosam, memorabilemq; I.
 virtutem non magno æstimandam putem. Lib.

Lib. Val. Maxi. Magna ubique pretio virtus
22. aestimatur.

APPENDICES II GENERIS.

I. Nauci, Flocci, Pili, Assis, Teruntij, Nihili, cum verbo Facio junguntur: Cic. de fin. Eum nihili facit, Dicimus etiam: Tuas minas hujus non facio Flocci, nihili tuas fortunas pendo. Non assis, non Flocci te aestimo. Pro nihilo habeo. Duco diviti- as, omnes præ virtute. Non nihilo bonam valetudinem aestimo.

II. Sum pro aestimor, Genitivos ma- gni, maximi, plucis, plurimi cæterósque admittat. Cic. Cass. Magnierunt mihi tue literæ. Idem pro Sex Quis Carthagie aesi-
Lib. um pluris fuit Hannibale consilio, virtute,
15. rebus gestis.

III. Æqui bonique, vel Æqui Bonifacio, boni consulo, singularia sunt; Terent. in Heaston. Equidem isthuc Chreme equi bonique facio. Cic. Attic. Tranquillissimus autem animus meus, qui totum isthuc, equi boni facit, Seneca: Hanc coqui, ac pistoris Moram, boni consulas.

HÆc item verba Admoneo, Commoneo. Commonefacio, Genitivum
Ep. I habent cum Accusativo: Livius. Qui ad-
27. mone-

monerent enim faderis Romani. Quint. Gram- De-
maticos sui officij commonemus. Eadem ta- bere
men pro Genitivo possunt Ablativum cum Bell.
Præpositione DE, admittere. Gic, pro lege Ma-
Cic. Manil De quo vos pau'ò ante invitus admo- ced.
iam : nui. Idem in Verr. Teneque absens præter Lib.
nibili de indulgentia patriæ commonebat.

Flocci. Admoneo, nes, nui, nitum. Intem. I. Lib.

iviti. Commoneo, nes, nui, nitum. Intem. 2. Lib.

onam Commonofacio, cis, feci, etum. Intem. 7. Lib.

Tertius Ordo Activorum.

Dativus cum Accusativo.

ma. Quædam Verba Activa, præter Accu-
sativum Dativum exigunt. Ea ferè
sive sunt dandi, reddendi, committendi, pro-
mittendi, declarandi, anteponendi, post-
ponendi. Cic pro Plan. Salutem tibi ijdem
dare poterunt, qui, mihi reddiderunt.

D A N D I.

equi Do, das, dedi, datum. Adom.

ssimus Præbeo, es, bui, itum. Adom.

equi Tribuo, is, ui, utum. Adom.

storis Dedo, dis, dedidi, ditum. Meg adom
magamot.

mmo- Concedo, dis, essi, essum. Kõlcsõn adom.

ivum Ministro. Suppedito, Commodo, Exhibeo,

ui ad Impendo.

mone- B 4 RED.

REDDENDI.

Reddo, dis, didi, ditum. Viszsa adom.
 Restituo, tuis, tui, tutum. Meg-téritem.
 Refero, fers, tuli, latum. Meg hozom.
 Rependo, dis, pendi, pensum. Meg-hálálom.

COMMITTENDI.

Committo, tis, misi, missum. Réa bizom.
 Mando, das, avi, atum. Parancsolom.
 Commendo, das, avi, atum. Ajánlom.
 Trado, dis, didi, ditum. Néki adom.
 Credo, dis, didi, ditum. Meg hiszem.
 Prodo, dis, didi, ditum. El árúlom.

PROMITTENDI.

Promitto, tis, misi, missum. Ig érem.
 Spondeo, des, sponendi, sponsum. Fogadom.

DECLARANDI.

Aperio, is, ui, ertum. Fel nyitom.
 Declaro, ras, avi, atum. Ki fedem.
 Expono, nis, sui, situm. Ki tészem.
 Explico, cas, avi, atum. És cui, citum.
 Magyarázom.

Significo, as, avi, atum. Jelentem.
 Indico, Ostendo: Demonstró, Dico, Narro,

ANTEPONENDI.

Antepono, nis, sui, situm. Elő tészem.
 Antefero, fers, tuli, latum. Elő.viszem.

Pra.

Præpono, nis, sui, situm. Elő. tészem.

Præfero, fers, tuli, latum. Elő. viszem.

Præopto, ptas, ptavi, atum. Elő. kívánom.

POSTPONENDI:

Postpono, nis, sui, situm. Hátra tészem.

Posthabeo, bes, bui, bitum. Hátra télezem.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Alia verba sunt hujus tertij ordinis, ut: *facio tibi injuriam. Facio tibi fidem.*

Ago vobis maximas gratias. Interdixisti nobis usum purpuræ. Mitto tibi, & ad te li-

teras. Vat. ad Cic. omnia mihi dura impe Lib.

ras Sulp, ad eundem Quæ alijs tutè præci- 5.

pere soles, ea tutè tibi subjice Cic. Att. Tu Lib.

quod ipse tibi suaseris, idem mihi persua- 41.

sum putato. Lib.

II Multa denique composita ex acti- 3.

vis, & Præpositione *AD, IN, OB, PRÆ,*

SUB, præter *Dativum,* etiam *Accusandi*

casum postulant. *Cic. Att. Inimici mei,*

mea, mihi, non me ipsum ademerunt.

Ejusmodi sunt *Affero, admoueo, adjicio,*

Adjungo, Addo, addico. Applico, Admisceo,

Appono, Adjudico, &c. Infero, Infigo, Im-

porto, Injungo, Injicio, Indo Ingero, Incutio,

Infero Inuro. &c. Oppono, Offendo, Offe-

ro. Præciudo Præcipio Præscribo, Subjungo,

Suppono, Suggero. B 5 AP.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Habeo tibi fidem, *id est* *credo usitatissimum, elegantissimumque est.* Adhibeo tibi fidem, *in eadem re, dubium, & controversum est.* Præsto tibi fidem *tum dicimus cum servare fidem intelligimus.*

II. Sunt quibus geminus Dativus præter Accusativum apponitur: *Do tibi hoc laudi, vitio culpæ, crimini, pignori, fœnori. Vertis id mihi vitio, stultitiæ. Id tibi ducis honori, gloriæ, laudi, vitio, damno.* Cic. *pro Sex. Rosc. Profectò te intelliges, inopiâ criminum summam laudem Sex. Rosc. vitio, & culpæ dedisse. Terent. in Aldelp. Tu nunc tibi laudi ducis, quod tum fecisti inopiâ.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Verbum mutuo, non est hujus loci non enim dicimus. *Mutuavi tibi pecuniæ, mutuâsti mihi centum nummos, Sed, dedi tibi pecunias mutuas: Dedisti mihi mutuò centum nummos.* Cic. Att. *Cujus magnam dedimus pecuniam mutuam.* Ter. Heaut *Huic drachmarum argenti mille dederunt mutuum. Dicimus autem ferè Dare mutuum de pecunijs, ejusdem generis: nam de cæteris, Commodare usitatum est, quod*

Lib,
12.

quod etiam interdum de pecunia dicitur. *plaut. Afin Viginti argenti minas commodare dixit. Hic. pro Celio; Mulier, quæ se aurum Celio commodasse dixit.*

II. Jubeo, cum imperare significat, ponitur cum infinito, *Cic. pro Dejot. Jubeo Lib. te bene sperare: vel infinitum intelligitur: 1. Plant. in Aulul. Aut si respexeris, donec ego te jussero: intelligitur respicere. Alioquin casum personæ non habet, sed rei. Cic. de leg. Lex est ratio summa insita in natura. quæ jubet ea, quæ facienda sunt, prohibetq; contrariis. Jubeo cum Dativo, & particula NE dixit Cæs. de Bel. Civ. Militibus suis, jussit, ne qui eorum violarentur: quod mirandum potius, quàm imitandum videtur. Cum autem decernere, creare significat, non solum Accusativum rei, sed etiam personæ admittit. Cic. pro Cor. Populus Romanus legem jussit de civitate tribuenda, Idem in Anton. Cum primum Cæsar ostendisset, se Dolabellam Consulem esse jussurum, id est: creaturum.*

Quartus Ordo Activorum.

Geminus Accusativus post verbum.

Quædam Verba Activa, post se duos Accusandi casus admittunt. *Cic. Treb. Lib. Silij causam te docui. Doceo, 7.*

Coseo, es, cui, etum. Tanitom.

Cum compositis.

Flagito, tas, avi, atum. Szorgalmatoztatom.

Posco, scis, poposci, Kérem.

Reposco, scis, repoposci, Vissza kérem.

Rogo, gas, avi, gatum. Kérdezem.

Celo, las, lavi, latum. Titkolom, El-rejtem.

APPENDICES I. GENERIS.

- Lib. 7. 1. Dicimus etiam Moneo, Admoneo, Commoneo, Doceo, Edoceo Erudio te de hac re, id est Commonefacio, Certiorem facio. Cic. Attic. Extremum est, ut te orem eum Camillo communices, ut Terentiam moneatis de testamento. Idem de orat. Ut de sua quisque re me ipse doceat. Interrogo, Lib. 3. Celo eandem Præpositionem admittunt. Cic. Treb. Bassus noster me de hoc libro celavit. Celo etiam Dativo gaudet, maxime voce passivâ Terent. phorm: Si hoc celatur patri in metu sum.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Verbo Commoneo non ausim genericum Accusativum dare, sed Accusativum cum Genitivo, vel Ablativo, ut supra dictum est.

II. Erudio, Instituo, Informo, Instruo, Imbuo, quamvis sint verba docendi, non tamen

tamen geminum Accusativum habent, sed Ablativum cum Accusativo. Cic. *Lent. Lib.* *Lentulum nostrum, cum cæteris artibus quibus studuisti semper ipse tum imprimis imitatione tui fac erudias.* Idem *Pro Dejot.* *Quibus ille studiis ab ineunte ætate se imbuerat.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Peto, cum duobus Accusativis nondum quòd meminerim, apud veteres inveniri, nam: quod Plin. *Petere jura Cordu. Lib.* *bam dixit, figuratum est: ut etiam Petere Indos, pro ab Indis lib. 12. cap. 7.*

II, Prisci dicebant: *Exigor pecunias portorium*; Unde videntur etiam dixisse *Exigote pecunias portorium*, quæ sæculum cruditius rejecit *vid. Gel lib. 15. cap. 14.*

III. Erudio; apud Poëtas duos Accusativos admittit. *Stat. Et quæ te leges præceptaque fortia belli erudit Genitrix, ni miùm didicisse queretur.* Sic, Ovidius alii. *quoties.*

Quintus Ordo Activorum.

Ablativus præter Accusativum.

Quædam verba Activa Ablativum præter Accusativum, sibi adsciscunt, Ea ferè sunt vestiendi, implendi, onerandi, libe-

Lib.

2.

Lib.

3.

liberandi, & his contraria: multa præterea privandi. Cic. de Nat. Deor, oculos natura membranis tenuissimis vestivit & sepsit. Ibidem: Diligentius urbem religione, quàm ipsis manibus cingitis.

VESTIENDI ET CONTRARIA.

Induo, uis, ui, utum. Föl öltözöm.

Vestio, is, iui, itum. Ruházom.

Insterno. stravi, stratum. Bé fedem.

Spolio, as, avi, atum. Fosztom.

Exuo, is, ui, utum. Vetkőzöm.

Nudo, as, avi, atum. Meztelenitem.

Calceo, ceas, avi, atum, Chizmat vagy
(czipellőst föl vonyok.

Cingo, gis, xi, etum. Övedzem.

Convestio, Amicio, Orno, Tego.

IMPLENDI ET CONTRARIA.

Impleo, es, evi, etum. Bé töltöm.

Compleo, es, evi, etum. Teli töltöm.

Cum cæteris Compositis.

Satio, as, avi, atum. Meg-elégitem.

Saturo, as, avi, atum. Eh-ségemet töltöm.

Farcio, cis, farsis, fartum. Meg töltöm.

Refarcio, Cumulo, Augeo, Exhaurio.

ONERANDI ET CONTRARIA

Obruo, is, ui, utum. Reá rohanok.

Onero, as, avi, atum. Terhelem

Premo, mis, essi, effum. Nyomom.
 Apprimo, mis, essi, effum. Meg-nyomom.
 Levo, as, avi, atum. Emelem
 Exonero, as, avi, atum. Könnyebbitem.

LIBERANDI ET CONTRARIA.

Libero, as, avi, atum. Szabaditom,
 Solvo, vis, vi, lutum. Oldozom.
 Exsolvo, vis, vi, lutum. Ki-fizetem.
 Alligo, Obligo, Astringo, Impedio, Implico,
 Illaqueo.

PRIVANDI.

Privo, as, avi, atum. Fosztom.
 Abstineo, es, ui, tentum. Meg tartoztatom.
 Fraudo, as, avi, atum. Csalom.
 Prohibeo, es, ui, bitum. Tiltom.

Pello, Abdico, Viduo, Cibo, Everto, ut
 Cic. in Ver. Ne per summam injuriam pupil-
 lum Junium fortunis patris conetur evertere

APPENDICES II. GENERIS.

I. Impleo etiam Genitivum admittit.
 Cic. ad Pætum: Ollam denariorum implere.
 sed Ablativus usitator est.

II. Compleo apud Plautum cum Ge-
 nitivo reperitur in Mœnæchmo: Parasitus
 qui me complevit flagitij, & formidinis.

III. Dono, Impertio, Aspergo, Dativum,
 vel Ablativum, sine Præpositione habent

Cic.

Cic. pro Sex. Roscio. Non pauca suis adiutoribus largè, effusèque donabat. Idem pro Cornelio, Eum Pompejus civitate donavit. Inspergo huc potest accedere, Item Intercludo, & aliquando Exuo.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Impleo interdum Ablativum habet cum Præpositione *DE*. *Cic. Acad.*

4. *De quibus volumina impleta sunt.*

II. Verba vestiendi nondum quod meminim legi apud veteres cum duobus Accusativis juncta voce Activâ, Passivâ quidem apud Historicos, & Poëtas reperiuntur. *Curt. Itaque revocatus vestem fratris, eam ipsam, quæ in sella erat induitur.*

Lib. 10. Æn. 2. Virg. Deinde comantem Androgei galeam, clypeiq; insigne decorem induitur. Verum

Cic. Verbo Induo, & Exuo voce Activâ, unum Accusativum tribuit. Cic. Att.

Lib. 14. Quare talaria induamus. Idem pro Lig.

14. Nonne omnem humanitatem exuisses? Voce autem Passivâ Ablativum. Att, Virgi-

lius indutus muliebri vestitu. Tusc. Men-

exuta vitijs. Aliquando etiam Dativus additur. De fin. Ex ejus spolijs, sibi, &

torquem, & cognomen induit. Ovid. Met. Jam dudum vincula pugnat, exuere ipse sibi.

Sextus Ordo Activorum.

Ablativus cum Præpositione A, vel Ab, præter Accusativum.

QUædam verba Activa, præter accusativum, ablativum cum Præpositione A. vel AB. postulant. Ea ferè sunt perendi, percontandi, auferendi, removendi, abstinendi, accipiendi. Cic. Figulo. *Quid Lib. acta vita, quid studia, à te flagitent, videbis, 4. De Orat. Quò facilius id a te exigam, quod Lib. peto, nihil tibi à me postulanti recusabo. In I. Verr. Nihil est, quod minus ferendum sit, quàm Lib. rationem ab altero vitæ reposcere eam, qui I. non possit suæ reddere.*

PETENDI ET PERCONTANDI.

Peto, tis, tivi, vel petij, titum. Kérem
Posco, scis, poposci. Kivánom.
Reposco, scis, repoposci. Viszsa Kivánóm.
Elagito. tas, tavi, tatum. Szorgalmatoz.
Effagito, tas, tavi tatum, idem. (tatom,
Postulo, Contendo, Exigo, Quæro.

AUFERENDI.

Aufero, aufers, abstuli, ablatum. El viszem.
Abduco, eis, xi, etum. El vezetem.
Abstraho, bis, xi, etum, El vonyom.
Ab alieno, nas, navi, natum. El idegenitem.

Avello, is, ulsi, vulsum. El-vonszom.

Abrado, Avoco, Eripio, Abripio, Surripio,

REMOVENDI.

Removeo, es, vi, otum, El választom

Deterreo, es, rui, ritum, El rettentem.

Absterreo, es, rui, ritum. El. ijesztem.

Arceo, es, cui. Tiltom.

Repello. lis, puli, ulsum, El űzem.

Amoveo, Avertó. (magamot.

ABSTINENDI.

Abstineo, es, ui, entum, Meg-tartoztatom.

Contineo, es, nui, entum. Nálám tartom

Refræno, as, avi, atum. Meg zabolázom.

Cobibeo, bes, bui, bitum. Szájan tartom.

ACCIPIENDI.

Accipio, cipis, cepi, ceptum. El.viszem.

Audio, dis, divi, ditum. Hallom.

Emo, emis, emi, emptum. Veszem:

Conduco, Sumo, Reporto, Fero Colligo.

APPENDICES I. GENERIS.

Intelligendi verba, ut intelligo, Cogno-

isco, Agnosco. Conjicio, Disco, Præposi-

Lib. tionem Ex, recipiunt. Cic. Cælio. Ea cer-

1. tissima putabo, quæ ex te cognôro: Quæ in

Æpistterdum imittantur alia. Vat. in Cic. Quæ

Lib. ro illud etiam ex te, Cic. de Senect. Poma

5. ex arboribus si cruda sunt, vi avelluntur;

si matura, & cocta decidunt, Maximè quæ

ex præ

ex præpositione Ex. componuntur; Ex-
pello, Ejicio, Eripio. Sic Cis. pro Mil. Ex
urbe expelli. exterminari, ejici.

APPENDICES II. GENERIS.

Quædam modò Dativum, modò abla-
tivum cum Præpositione habent præter
Accusativum, ut Surripio, Eripio: Au-
fero. Cic. pro Domo suâ. Clodius pecunias Lib.
consulares à Senatu abstulit. In Verr. id tu 15.
mibi eripuisti atque abstulisti.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Verba Petendi, Percontandi, Accu-
sativum cum Ablativo poscunt, quanquam
nonnulla duos Accusativos admittunt, ut
supra diximus: tamen non statim existima-
bimus, si quæ verba præter proprium Ac-
cusativum admittant hos Hoc, Illud, Is,
tud, Id, Idem, Quid, Quod, Aliquid, ni-
hil, Multa, Unum. atque cæteros id genus,
posse etiam quosvis alios admittere, nam
his multò liberiùs, quàm cæteris, veteres Lib.
utuntur. Terent. Hi aut, Egodomi ero, si quid 6.
me voles. Cic. Att. Nonquo me aliquid ju- Lib.
vare posses. Ter. Eunuch id amabo adjuv me. 7.
Cic. Att. Nec te id consulo Idem in Catii, Sin Orat.
tu, quod jam dudum te hortor, exieris. I.

II. Oro, Exoro, Obsecro, post Accu-
sativum personæ, ferè subjunctivum po-
stul-

stulant intercedente UT. *Cic. de Orat. Frater exoravit me ipsum, ut huc venirem.*

III. Quædam verba hujus ordinis Præpositionem DE, admittunt. *Cic. pro Corn. Audivi hoc de Patre meo puer: Ita Emer de Sylla, &c.*

*****i*****
DE CONSTRUCTIONE
VERBI PASSIVI.

VERBUM Passivum est, quod syllaba OR finitum, Activum fit, R, litera abjecta, ut *Amor, Amo.*

Verbum Passivum Ablativum cum A, vel Ab, postulat post se, qui ex Nominativo verbi Activi, fit, ante se Nominativum, qui sit ex Accusativo. *Cic. ad Cæcin. Liber tuus, & lectus est, & legitur à me diligenter, & custoditur diligentissimè. Quare cum Activa Passivis permutantur, Accusativus in Nominativum migrat: Nominativus in Ablativum cum Præpositione A, vel Ab, ut. Legi Librum tuum, liber tuus lectus est a me: Cæteri casus integri manent.*

PRIMI ORDINIS.

Amor, aris, atus sum. Szerettetem:

Diligor, geris, lectus sum. Idem.

Legor, geris, lectus sum. Olvastattom.

SECUNDI ORDINIS.

Accusor, aris, atus sum. Vádoltatom.

Absolvor, eris, lutus sum. Óldoztatom.

Damnor, aris, aus sum. Kárholztatom.

Cic. pro Cluent. Majestatis absoluti sunt multi.

TERTII ORDINIS.

Tribuor, eris, utus sum. Adatom.

Concedor, eris, effus sum. Kóltsón adatom.

Adhibeor, eris, bitus. El-rendeltetem.

Cic ad Oct. Nulla remedia, quæ vulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quàm quæ sunt salutaria.

QUARTI ORDINIS.

Doceor, eris, ctus sum, Tanitatom.

Moneor, eris, nitus sum. Intetem.

Flagitor, aris, atus sum. Kéretretem.

Hic ubi verbum geminum Accusativum postulat, mutatur in Nominativum Accusativus, qui præstantior est, hoc est: qui personam significat, altero permanente, ut: *Doceo Antonium literas: Antonius docetur à me literas.*

QUINTI ORDINIS.

Induor, eris, utus sum. Óltõztetem.

Exuor, eris, xutus sum. Vetkõztetem.

Privor, aris, atus sum. Fosztatom.

Cic. pro Rabir. Posth. Demetrius aspicte ad corpus admotâ, vitâ privatus est.

SEXTI ORDINIS

*Quæror, reris, situs sum. Kerestetem,
Audior, iris, ditus sum. Hallatom
Emor, eris, emptus sum. Vêtetem.*

Cùm verbum post Accusativum admittit Ablativum personæ, si Activa passivis permutentur, perturbatur sensus, ut *Aufero à te vestem. Vestis auferitur à me, à te. Accipio à te literas. Literæ accipiuntur à me à te.* Ideo faciendum est, ut ambiguitas vitetur, sic: *Vestis auferitur à me tibi. Literæ tuæ accipiuntur à me.*

APPENDIX I. GENERIS.

Verba Passiva nonnunquam Dandi casum pro auferendi, more Græcorum admittunt. *Cic. de Cl. Orat. Auditus est nobis Lælij, Caji filij, sæpè sermo: Idque sermè apud Poetas. Ovid. de Cont. Quum toties eadem dicam, vix audior ulli.* Interdum Accusativum additâ Præpositione, *PER. Cic. Att. Id assequetur, si per prætore Comfules erantur.*

DE CONSTRUCTIONE VERBI NEUTRI.

VERBUM Neutrum est, quod UM, vel O, literis finitum, ex se Passivum personale non gignit, ut: *Sum, Sto, Servio, neque enim dicitur Stor, aut Servior.*

Primus Ordo Neutorum.

Utrunque Nominandi Casus.

OMNE Verbum Neutrum præsertim verò Substantivum, utrinque Nominativum habere potest, cum utrūque nomen ad eandem rem pertinet. *Ter Phorm, Senectus ipsa est morbus. Cic. Att. Lib. Ego vivo miserrimus.* 4.

Sum, es, fui. Vagyok

Vivo, vis, xi, etum. Elek.

Venio, nis, ni, entum. Jövek.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Non solum verba neutra, sed omne verbum personale finiti modi, utrinque Nominativum habere potest, cum utrūque nomen ad eandem rem pertinet. *Cic. Lib. Offic. Liber, qui inscribitur Lælius. Idem 3. pro Corn. Audivi hoc de Patre meo puer.*

II. Huc præsertim pertinent verba, quæ Vocativa appellantur, cujusmodi sunt, Appellor, Vocor, Nuncupor, Nominor;

- Dicor, & si quæ sunt generis ejusdem, uti
 Feror, pro Dicor, Videor, &c. Cic. de Or,
 Lib. Septem dicuntur fuisse uno tempore, qui sa-
 3. pientes & haberentur, & vocarentur. Virg.
 Æn. 1. Quam Juno fertur terris magis omnibus u-
 nam posthabitâ coluisse Samo; fertur, hoc
 est dicitur.

APPENDICES II. GENERIS.

- I. Si duo illa nomina non sunt ejusdem
 numeri, aut personæ, verbum concor-
 dat cum eo nomine, quod est basis, & qua-
 si fundamentum orationis. Luc. Sanguis
 Lib. erant lacrimæ Plin. Nota argenti fuere bi-
 9. ga, atque quadrigæ.
 Lib. II, Etiam verbum personale infiniti
 33. modi, post se nominativum petit, cum res
 ad Nominativum præcedentis verbi per-
 Lib. tinet. Cic. de Natura Deor. Nolo esse longi-
 1. or. Ter. Adelp. Meditor esse affabilis.
 Quod frequentissimum est in verbo vide-
 Lib. or. Cic. de Clar. Orat. Videor jam te ausurus es-
 3. se appellare, De Fin. Hostiliam dico non hanc
 novam, quæ mihi minor esse videtur postea
 quàm est major. Verbum enim Videor, fe-
 rè post se Nominativum, sive addatur, sive
 omittatur infinitum, postulat ejusdem nu-
 meri, & personæ: neque enim dicimus;
 Mihi videtur me sperare. Tibi videtur te
 posse

posse consequi. Mibi videtur hanc esse repugnantiam: Sed, ut: Cic. de Amic. Quo in Lib. genere sperare videor. Idem Tyroni. Si vi 26. deris tibi me posse consequi. Idem Offic. Induxit Lib. eam, quæ videtur esse, non quæ esset, repugnantiam. Interdum tamen Impersonali Lib. ter usurpatur. De Senect, Nunc autem mihi visum est de Senectute aliquid ad te scribere. Quod tamen accidit, cum non tam opinio, aut sententia, quam voluntas, & inductio animi significatur, ac ferè pro placuit ponitur: Visum est ad te scribere. Hoc est, mihi placuit ad te scribere. Aut cum nullo pacto Nominativo locus esse potest. Mibi videtur Deo serviendum.

III. Si verba Puto, Ajo, Refero, & alia ejusdem significationis infinitum præcedant, durior efficitur oratio. Luc. Tutumque putavit jam bonus esse socer. Catul. Lib. Phasellus ille ait, fuisse navium celerrimus 9. Ovid. Met. Sedenim quia retulit, Ajax Lib. esse Jovis pronepos. Orator dixisset, se bonum 13. esse socerum & cætera eodem modo.

IV. Si Accusativus antecessit, & sequatur necesse est. Cic. in Catil. Cupio me esse clementem. Curtius etiam dixit. Octoginta talenta constituit daturum Alexander, pro se daturum Lib. Quod non videtur à tyronibus imitandum. 2.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Infinitum esse antecedente verbo

Lib.

I.

Licet Dandi, vel Accusandi casum post se
 postulat. Cic. Tusc. Licuit esse otioso The-
 mistochli, licuit Epaminonda. Pro Flacco.
 Cur his per te frui libertate, cur deniq; esse
 liberos non liceat?

II Infinitum esse, cum cæteris verbis,

Lib.

II.

Lib.

5.

quæ Dativo gaudent, ferè Accusativum
 habet. Ter. Heaut. Expedit bonos esse nobis.
 Quintil. tamen dixit. Cui esse diserto va-
 cet. Valerius sibi postea, & civi, & duci
 evadere contingit; & alibi; Sylla chlamidato
 sibi, & crepidato, Neapoli ambulare defor-
 me non duxit. Ovid. Met. Vobis immuni-
 bus hujus esse mali datur. Horat. ad Piso-
 nes. Mediocribus esse Poëtis. Non homines
 non Di, non concessere columna.

Lib.

3.

Lib.

8.

Secundus Ordo Neutrorum

Genitivus post verbum.

Quædam verba Neutra post se Geniti-
 vum petunt. Cic. ad Cal. Jam me

Lib.

2.

Pompeji totum esse scis. Terent. Heaut. Cli-
 nia rerum suarum satagit.

Sum, es, fui. cùm possessionem significat.
 Satago, is.

Memini, nisti.

Kivánom.

Emlékezem.

Ege,

Egeo, ges, gūi.

Szükölködöm.

Indigeo, es, gūi.

Idem.

Cic. Att. Egeo Consilij. In Ant. Hoc bel-
lum indiget celeritatis.

Lib.

2.

Lib.

APPENDICES I. GENERIS.

3.

I. Memini pro Recordor, tum Geniti-
vum, tum Accusativum postulat. Cic.
de Sen. Omnia quæ curant senes meminere.
Ter. Eunuch. Faciam, ut mei semper me-
mineris. Pro mentionem facio, cum Ge-
nitivo vel Ablativo, & Præpositione DE,
jungitur. Quintil. Neque omnino hujus rei
meminit usquam Poeta. Idem ibidem De
quibus multi meminere.

Lib.

II.

Tertius Ordo Neutrorum.

Dativus post Verbum.

Quædam verba Neutra post se Dandi
casum postulant. Ea ferè auxilium
commodum, incommodum, favorem,
studium significant. Dativo item adhæ-
ret verbum SUM, cum habere significat,
& ejus composita: Multa præterea, quæ
obsequium, obedientiam, submissionem,
repugnantiam significant. Multa denique
composita ex verbis Neutris & Præpositio-
nibus, AD, CON, IN, INTER, OB, PRÆ, Lib.
SBB. Cic. in Ver. Homini jam perditō, &
collum in laqueum inferenti subvenisti.

2.

AU.

AUXILIANDI.

Subvenio, nis, ni, entum. Segitem.

Succuro, ris, ri. rsum. Idem.

COMMODANDI.

Plaut. Consulo, lis, lui, ultum. Tanácsolom.

Mo- Provideo, des, di, sum. Hozzá látok.

stel Cic. in Cat. Consulite vobis, prospicite patri

Cor- INCOMMODANDI.

dolet. Incommodo, das, davi, datum. Artok.

mihi Doleo, les, lui, dolitum. Bánom

Cic. FAVENDI.

in Faveo, ves, vi, fautum. Kedvezek.

Bruto Studeo, des, dui. Néki tanulok

Tibl STUDENDI.

fave- Studeo, des, dui. Rajta vagyok

mus. Vaco, as, avi, atum. Erette vagyok

de tua Cic. de Orat. Cum ita balbus esset Dem

&c. sthenes, ut ejus ipsius artis, cui studeret primi

literam non posset dicere, perfecit meditando

ut nemo planius eo locutus putaretur.

COMPOSITA EX VERBO

S U M.

Absum, abes, fui. Tavul vagyok.

Adsum, adsis, adfui. Jelen vagyok

*Primo de leg. Abest enim. Historia
teris nostris.*

OBSEQUENDI.

Inservio, is, vivi, vitum. Szolgállok.

Indulgeo, es, ulsi, ultum. Engedek.

De Amic. sed obsequium multò molestius quod peccatis indulgens, præcipitem amicum ferri finit.

OBEDIENDI.

Obedio, is, iui, itum. Engedelmes vagyok;

Ausculdo, as, aui, atum. Halgatom.

Pro Sex, Rosc. Mihi ausculta, vide. &c.

SUBMITTENDI.

Servio, vis, vivi, itum. Szolgállok.

Cedo, dis, cessi, cessum. El térek.

De Prov. Con. Non parco dolori meo, non iracundiae serviam.

REPUGNANDI.

Obsto, stas, steti: stitum, Közben állok

Repugno, nas, aui, atum. Ellene állok.

Pro Mil. Miloni facinoris suspicio non facti crimen obstat.

COMPOSITA EX PRÆPOSITIONIBUS.

Assurgo, gis, rexi, rectum. Fölkelek.

Impendéo, dis, pendi, ensum. Fölötte függök

In Pison. Nemo sibi in curiam venienti amplius assurrexit.

APPENDICES I. GENERIS.

I. Sunt multa verba, quæ locis communibus comprehendendi minimè possunt, neque

neque illi loci, quibus usi sumus, placent
nam verba quam plurima necessario sunt
expedienda si rem diligentius inspicias.
Ideo visum est non inutile Neutra, quæ
Dativum admittunt. literarum ordine re-
censere: non ut memoriz à pueris man-
dentur. sed ut crebrius legantur. ut. *Absum*
Acclamo, Accumbo, Accresco, Accedo, tibi &
tue sententia. Id est Assentior, Accedit hoc mi-
is malis Pro Additur; Acquiesco, Adsum, Ad-
hareo. Adhæresco, Allaboro, Adequito, Adeo,
Adnato. Affulgeo, Antecedo, Antecello, Anteo
Antesto, Appareo, Applaudo, Appropinquo,
Arrideo, Assisto, Assideo, Asvesco, Assurgo,
Assevero, Ausculto pro Obedio. Benecupio,
Benedico, Benefacio, Benignefacio, Benevolo.
Daveo, Consulo, pro Prospicio, Confido, Con-
sentio, Confvesco, commodo, pro prosum, Cedo,
pro Locum do, Detraho, Despero, De-
servio, Desum, Deficio, Displiceo, Dissentio,
Diffido, Excello, Fido, Faveo: Hæreo,
Illudo, Indulgeo, Insum, Insulto, Inhibeo,
Incumbo, pro Innitor, Inservio, Insusurre, In-
sisto, Ignosco, Illacrymo, Incommodo, Indoro,
inio, Incumba, Illuceo, Impono, pro Dec-
pio, Impendo, Immines. Inhæreo, ingemisco,
Invideo, Innuo, Insto, Insvesco. Infideo, In-
tervenio, Interjaceo, Intersum, Intercedo

Id est oppono me, & impedio, Interdico pro
 repugno. Malecupio, Maledico, Malevolo,
 Malefatio, Metuo, Amice, ut tibi metuo, hoc
 est, aliquod eveniat incommodum. Nubo,
 Noceo. Obedio, Obsequor, Obsecundo, Ob-
 sum, obtempero, obsto, Obfisto, Obrecto, Obre-
 po Obequito, Occurro Occurro. Officio Placeo,
 Parco, Pareo, Præsto, Præsumo, Præcurro, Præ-
 cello, Præluceo. Præsideo, Prevideo. Prospicio,
 tibi, Id est, Consulo tibi, Proficio, Presum
 proximo. Recipio tibi, Id est, promitto,
 Renuncio, id est, Abstimeo, & alino me,
 Reclamo, Repugno. Resisto, Respondeo, pro
 Satisfacio. Subjaceo Succurro, Succedo, Suc-
 cresco. Succlamo, Suboleo, Subrepo, Succum-
 bo. Subsum, Subservio, id est Assentior, suf-
 ficio, id est, par sum. Servio, Supersum,
 Satisfacio, Studeo, Supplico. Timeo amice
 Tempero, pro Abstineo. Vaco, id est operando
 II. Sum modò Dativum unum habet Lib.
 Cic. Att. Sed nunciant melius esse ei * mo 6.
 do duos, idem Att Respondebo primum po Lib.
 stremae tuae paginae, quæ mihi magna molestie 3.
 fuit.
 III. Incumbo Cùm ad studium refertur.
 Accusativum cum Præpositione, IN, vel
 AD. pustulat Cic. de orat. Quamobrem Lib.
 pergite ut facitis adolescentes, atque in id stu- 3.
 dium

dium in quo estis, incumbite. *Ad Planc. Mi Plance incumbite toto pectore ad laudem.*

IV. Consulere alicui non est consilium dare, sed prospicere, *Cic. in Cat. Consulate vobis, prospicite Patriæ, Consulere aliquem, est consilium ab aliquo petere. Cic. in Verr. Nunc ego Iudices, jam vos consulo, quid mihi faciendum putetis*

APPENDICES II. GENERIS.

I. Antecedo, Anteeo, Antesto, Antevertio, Attendo, Præsto, Præcurro, Præco, Illudo, Dandi vel Accusandi casum admittunt. *Cic. de Fin. Virtus tantum præstat ceteris rebus, ut dici vix possit. Liv. Rebore navium, & virtute militum Romani, Rhodios præstabant.*

II. Interdico singulare est, nam præter Dativum Ablativum habet. *Cæsar in Bell Gall. Ariovistus omni Galliâ Romanis interdixit. Item Accusativum. Liv. Rebus minis duntaxat usum purpure interdicens.*

III. Quædam præterea Dativum simul & Accusativum admittunt. ut *Metuo tibi calamitatem. Invideo tibi laudem. Cic. Tusce, ut nobis optimam naturam invidisse videantur. Auct. ad Herenn. Ab inimico periculum metuebat.*

Lib.

4.

Or. 4.

Lib.

4.

Lib.

4.

Bell

Mac.

7.

Lib.

3.

Bell

Mac.

4.

Lib.

3.

Lib.

1.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Vaco, *idest*, operam do : rarius usurpandum videtur : nam vacare apud elegantes Scriptores ferè est vacuum esse & Ablativo jungitur. *Gic. Offic. Nulla vi Lib. 1.*
ta pars vacare officio potest. Nam locus ille
ex tertio de Orat. Athenis jam diu do-Lib. 1.
ctrina, ipsorum Atheniensium interijt, Do- 5.
micilium tantum in ea urbe remanet studio-
rum, quibus vocant cives, peregrini fru-
untur, à nobis est: Quibus enim, ut locus
ipse declarat, Ablativus est, & vacat, va-
cuum esse significat. Primò autè de Divin.
Ego verò Philosophiæ Quinte semper vaco.
Philosophiæ, est Dativus communis, at-
que ita dixit, Philosophiæ causâ vacuus sum
quod verba, quæ maximè antecedunt, in-
dicant: Ita tamen, si vacas animo neque
habes aliquid, quod huic sermoni præ-
ferendum putes.

II. Despero cum Accusativo jungitur.

Cæs. Desperare fugam Et cum Dativo : Cic. Bell. Gall. Lib. 1.
in Pisonem. Quid? quod tu toties diffidens,
ac desperans rebus tuis. Allatro, Præce-
do, Antevenio, Deficio, frequentissimè,
cum Accusativo jinguntur, rarò cum
Dativo, Insulto frequenter Dativo jingi-
tur; rarius Accusativo. Nubo non solum
D *Dati-*

Lib. 15. **D**ativum, sed etiam Ablativum cum Præpositione *CUM*, postulat. *Cic. Catoni. Quocumque esset nupta Regis Armeniorum Soror.*

8. **S**unt præter ea, quæ supra elementorum ordine numeravimus, & alia ferè Poëtica. *Advigilo, Adfremo, Bello, Certo, Contendo, Concurro, Colludo, Constrepo, Dissideo, Insurgo, Invigilo, Infideo, Lateo. Indoleo, Immurmuro, Inserpo. Intercurro, Occumbo neci, morti: Obambulo, Obmurmuro Resilio, Pugno, Remurmuro: Plin. ad Rom. Certo more Poëtarum, Cum Dativo junxit, indescriptio- ne cujusdam fontis Rigor inquit, aquæ certaveris nivibus, neque color cedit. Virgil. Buc. Montibus in nostris solus tibi certet Amynthas.*

Quartus Ordo Neutrorum.

Accusativus post Verbum.

Quædam verba Neutra, post se Accusativum postulant, Ea ferè ad res multas pertinent, ut *Aro terram*: vel sunt ea verba, quibus res Verbi additur, ut: *vivo vitam*: aut mensuram, ut: *Curo Stadium*. Alia præterea verba huc revocantur. *Ter. Adelph. Ego illius sensum pulchre calleo.*

Quæ ad res mutas pertinent.

Pro, as, avi, atum. Szántok.

Planto, as, avi, atum. Plantálok.

Rigo, as, avi, atum. Öntőzek.

Poto, as, avi, atum. Itatok.

Sero, ris, sevi, satum. Vetek.

Pastino, Occo, Ablaqueo, Vindemio, Meto.

Verba quibus res verbi additur.

Vivo, vis, xi, ctum. Elek.

Pugno, as, avi, atum. Harczolok.

Curro, is, cucurri, cursum: Furok.

Servio, is, vivi, vitum. Szolgállok.

Alia Verba.

Exballo, as, avi, atum. Ki lehelem.

Erubesco, is, bui. Pirulok.

Crepo, as, pui, itum, Szakadok.

Calleo, les, llui, Ertem vagy tudom.

Doleo, Horreo, Ingemo, Inclamo, Mæ-

reo, Obstupesco, Roro, Sono, Sudo, Stupéo,

Odi, Cæpi, Memini.

Quintus Ordo Neutrorum

Ablativus post Verbum.

Quædam Verba Neutra post se Ablativum petunt, Ejusmodi est SUM, cum laudem, vel vituperationem significat:

ficat: & nonnulla alia. Cic. Lent. Tu fac
 Lib. animo forti, magnòquo sis. Et ad Q. Fra,
 3. trem incredibile est, quàm egeam tempore.

Lib. Gaudeo, des, visus sum. Örüle,
 7. Doleo, les, lui, litum. Fajlalom,
 Mæreo, re, stus sum. Szomorkodom,
 Egeo, es, gui. Szükölködem,
 Indigeo, es, gui. Semim nincsen.
 Careo, es, ui. Idem.

Vaco, as, avi, atum. űres.vagyok.

Victito, tas, tavi, tatum. Eldegelek.

Plaut. Most. Victitabam parsimoniâ, &
 duritiâ,

Vivo, vis, xi, ctum. Elek.

Supersedeo, dis, edi, essum. Félben hagyom.

Mano, nas, avi, atum. Származom,

Fluo, fluis, xi, xum. Folyok.

Cic. de Civin. I. Quid? quòd fluvius
 atratus sanguine fluxit.

Laboro, as, avi, atum. Dolgozok.

Cæsar lib. Bell. Civ. Maximè re fru-
 mentariâ laborant.

Affluo, Diffluo, Circumfluo, Valeo,
 Possum, Consto, Sto pro Obtempera-
 re. Cic. pro Cluent Etsi uterque Censor
 Censoris opinione: standum putavit. Redu-
 do, Scateo.

APPENKICES I. GENERIS.

I. Sum, interdum Genitivum habet, etiam cū n laus, vel vituperatio, significatur. *Cic. pro Sex. Nimum me timidum, nullius animi, nullius consilij fuisse confiteor.*

II. Egeo, indigeo, etiam casum interrogandi admittunt, ut suprà diximus.

APPENOICES II. GENERIS.

I. Neutra sæpè Ablativum admittunt, significantem partem. *Cic. de Orat. In me Lib. ipso sæpissimè experior, ut exalbescam in 2, principijs dicendi, & totà mente, atque omnibus artibus contremiscam.*

II. Hoc genere loquendi frequentius utuntur Poëtæ, qui Ablativum etiam in Accusativum mutare consueverunt, *Hor. Lib. Epist. Animòque, & corpore torpet, Idem 3, Satyr. Tremitt ossa pavore. Lib.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. In verbo CUM non semper, quæ Ablativo efferuntur, Genitivo efferri possunt, cuiusmodi sunt ea. *Fac animo bono, virili presenti, vacuoq; sis. Itē illa, Hic Capite, supercilijs, semper est rarus. Mirà sum alacritate ad litigandum, &c. Alia contrà Geni. Lib. tivo potius, quam Ablativo efferuntur Ter. I. And. Nullius consilij sum. suct. in Aug. Ci. bi minimi erat, ac ferè vulgaris.*

Lib. II. Conſto, & laboro, frequentiffimè præpoſitionem *Ex*, admittunt. *Cic. Tuſc. Cum conſtemus ex animo, & corpore*: quomodò ferè loquitur Cicero: *Laborare ex deſiderio, ex renibus, ex inteſtinis ex pedibus, ex invidia*. Tulliana ſunt.

Lib. I. III. Pendere animis numero multitudinis dixit. *Cic. Tuſc. Quòd ſi expectando, deſiderando pendemus animis, cruciamur angimur*. Cum verò ſingulari numero utimur, Genitivo locus eſt. *Idem de Leg. Ego animi pendere ſoleo*.

Sextus Ordo Neutrorum.

Ablativus cum Præpoſitione poſt Verbum,

Lib. 9. Quædam verbà Neutra, ut Paſſionem ſignificant, ita Paſſivorum more conſtruuntur. *Quinç Quint Rogatus, an ab eo fuſtibus vapulàſſet. Idem Fabritius reſpondit, à cive ſe ſpoliari malle, quàm ab hoſte venire.*

Lib. 11. *Vapulo, as, avi, latum. Buntetem. Væneo, nis, nij, vanum. El adatom, Fio, fis, factus ſum. Cſináltatom.*

APPENDICES I. GENERIS.

I. Fio eleganter cum Ablativo jungitur ſinè Præpoſitione, ſed alia ſignificatione. *Ter. And. Nunc primum audio, quòd illo factum ſit. Ibid. quid me fiet?* II.

II. Participium Futurus, eodem sensu eundem casum postulat. *Ter, Heaut, Quid me futurum censes?*

III. Jungi ut etiam cum Dativo. *Cic Phil. in Anton, Vide quaeso Antoni, quid tibi futurum sit? Plaut. Bac. Quid mihi fiet postea?* 2.

APPENDICES II. GENERIS.

I. Exulo & Liceo Prætermisimus: quòd nondum ea cum Ablativo personæ agentis legerimus. Verbum Facio eodem modò usurpatur à doctis quo Fio. *Cic. in Ver. Quid hoc hominē faciatis? Idem pro Cacin. Quid tu huic homini facias?* Lib. 9.

*****?*****?*****

DE CONSTRUCTIONE VERBI COMMUNIS.

Verbum Commune est, quod OR, syllabâ tantum finitum Activi simul, & Passivi significationem habet: quamquam pauca reperiuntur hodie verba quæ Præsenti tempore, ac Præterito Imperfecto in utrâque partem dicantur. Participia Præteriti temporis, & verba, quæ inde nascuntur, usitatiora sunt. Ea verò in Passivâ significatione. Passivorum more sextum casum admittunt. *Liv, Omnis orâ mari.*

Lib.
7.

*maritima ab Achæis depopulata erat. Activâ
verò significatione, leges ferè Activorum
sequuntur.*

Aggredior eris, effus sum. El-kezdem

*Cic. ad Nep. ex Prisc. lib. 8. Restiteras
etiam, ut à te fictis aggrederer donis*

Dimetior iris, ensus sum. Meg mérem.

*Cic. de Senect. A quo essent illa dimen-
sa & descripta.*

Hortor, aris, atus sum. Intem.

Varro apud Prisc. Ab amicis hortare, tur

Depopulor, aris, atus sum. Fôl dulom.

Exterior. iris, ertus sum. Meg prodalom

*Lir. lib. 45. Amicum ab ipso per tot ca-
sus expertum.*

Aspernor, aris, atus sum, Meg verem.

*Cic. ad Nep. ex Prisc. Quib. abet, ultrâ
appetitur, qui est pauper, aspernatur.*

Meditor, aris, atus sum. Elmélkedem.

*Ter. Phor. Meditata sunt mihi omnia
mea incommoda.*

Dignor, aris, atus sum. Méltóztatom.

*Cic. 2. de Invent. Observantia est, per
quam homines aliquâ dignitate anteceden-
tes, cultu quodam, & honore dignantur.*

A D M O N I T I O.

*Tyrones maximè præsentì tempore,
& Imperfecto. à verbis communibus, signi-
fica-*

ficatione passivâ , quoad ejus fieri poterit, abstinebunt; Participiis utantur, licebit iis, quæ à classicis auctoribus usurpata reppererint.

*****!*****

DE CONSTRUCTIONE

VERBI DEPONENTIS.

Verbum Depones est. quod OR syl-
labâ tantum finitum Activi vel
Neutri significationem habet: ut *Sequor*,
Utor. *Morior*.

Primus Ordo Deponentium.

Genitivus post Verbum.

Quædam Verba Deponentia post se Ge-
nitivum casum adiciunt. *Cic. Att. Lib.*
Qui misereri mei debent, non desinunt in- 4.
videre.

Misereor, eris, ertus sum Kõnyõrûlek.

Obliviscor, eris, oblitus sum. El felejtem.

Recordor, aris, atus sum. Reá Emlèkezem.

Reminiscor, eris. Idem.

Potior, potiris, potitus sum. Halznátvészem

APPENDIX I. GENERIS.

Obliviscor, Recordor, Reminiscor, etiam Accusativum postulant. Cic. in Anton. Phil.
Omnia ob. iviscor, in gratiam redeo. 2.

APPENDIX II. GENERIS.

Misereor interdum dandi casum postu-

Lib. lat. *Sen. Misereor tibi puella.*I. Secundus Ordo Deponentium.
Contr *Dativus post Verbum.*

QUædam Verba Deponentia post se
Dativum exigunt. Ea ferè adulationem significant, eaque omnia, quæ verba Neutra tertii ordinis. *Cic. pro Sulla. Ego verò quibus ornamentis adversor tuis.*

Adulor, aris, atus sum. Hízélkedem.
Assentor, aris, atus sum, Hazudozok.
Adnascor, eris, atus sum. Hozza kelek.
Advolvor, eris, atus sum. Reá hengeródem.
Ancillor, aris, atus sum. Szolgálok.
Assentior, tiris, ensus sum. Egyet értek.
Auxilior, aris, atus sum. Segitem.
Blandior, diris, ditus sum. Kedveskedem.
Gratulor, aris, atus sum. Örvendezek.
Gratificor, aris, atus sum. Kedveskedem.
illacbrimo, aris, atus sum. Könyvezek,
Adstipulor, Famulor, Illabor, Immorior. I.
rascor. Innitor, Lenocinor, Morigeror, Me-
dicor, Medeor, Moderor, Obsequor, Obo-
rior, Obnitor, Obloquor, Obirascor, Obver-
sor, Pulpor, Patrocinator, Præstolor, Reluctor,
Refragro.

APPENDDIES I. GENERIS.

I. Præstolor, Adulor, Medicor, etiam Accusativo jungitur. Ter, Eunueh. *Quem præstolare hic Parmeno?* Cic, in Pison. *Sine ulla specie consulari horrentem, trementem, adulantem omnes videre te volui; vidi.* Plaut. Most. *Ego istum lepide medicabor metum.*

II. Indignor cum Accusativo rei jungitur. Quint. *Quidam indignantur imperia, quosdam continet metus.*

APPENDICES II. GENERIS.

Multi verbo Dominor, dandi casum tribuunt: in locis tamen, quæ afferuntur, casus non proprius, sed communis videtur. Itaque malim uti Ablativo cum Præpositione IN, quod frequentissimum est apud bonos auctores. Cic. pro Cæcin. *Denique nimia ista, quæ dominatur in Civitate potentia.* Aut Accusativo cum eadem Præpositione. Idem de Senectute. *Senectus honesta est, si usque ad extremum dominatur in suos.*

Tertius Ordo Deponentium

Accusativus post Verbum,

Quædam verba Deponentia post se Accusanti casum postulant. Cic, Att. I. ib. *Hic quidem mera scelera loquitur.* Ab. 8.

Abominor, aris, atus sum. Utállo.
Adipiscor, eris, eptus sum. El nyerem.
Adorior, eris, ortus sum. El kezdem.
Admiror, aris, atus sum. Csudálkozom.
Admetior, tiris, ensus sum. Mérem.
Amuor, aris, atus sum. Mással vetkedem.
Aggredior, eris, effus sum. Hozza kapok.
Alloquor, eris, utus sum. Hozzá ízolok.
Assequor, eris, utus sum. El érem.
Auguror, aris, atus sum. Jövendőlek.

Architector, Aspernor, Auspicator, Au-
supor, Aversor. Calumnior, Comitor, Com-
mentor, Commereor, Comminiscor, Conso-
lor, Consequor, Cōtemplor, Cohortor, Con-
fiteor, Conspicor, Conqueror, Confectōr,
Cōtestor, Cōtueor, Conor. Demereor, Demoror,
Demolior, Demetior, Demiror, Deprecor,
Depopulor, Depeculor, Detestor, Dignor,
Diffiteor, Dilargior, Dispertior. Emetior,
Ementior, Elequor, Execror, Exequor, Ex-
hortor, Exordior. Fateor, Fabulor, Fa-
bricor, Feneror, Frustror, Fruor. Hortor
Heluor. Jaculor, Imitor Imprecor, Impertior.
Inficior, Insequor, Insectōr, Intueor. La-
mentor, Loquor, Lucror, Ludificor. Ma-
chinor, Meditor, Mentior, Mereor, Mer-
cor, Metior, Minor, Minitor, Misereor,
Moderor, Molior, Moror, Muneror, Mu-
tuor,

tuor. Nanciscor, Nundinor, Nutrior.
 Obliviscor, Obtestor, Ominor, Opinor, O-
 perior, Ordior. Patio Paciscor, Patior,
 Percontor, Periclitor, Hoc est: Experior,
 Prosequor, Pignoro, Polliceor, Populo:
 Precor, Prædor, Præmeditor, Præstolor, Pro-
 fiteor, Prosequor. Queror. Rimor, Re-
 cordor, Reor, Remoror. Scitor, Sciscitor,
 Scrutor, Sequor, Speculo. Solor, Suspi-
 cor. Testor, Testiscor, Tueor, Tutor, Ve-
 neror, Vereor, Ulciscor.

Quartus Ordo Deponentium.

Accusativus cum Dativo post Verbum.

QUædam Verba Deponentia, præter
 Accusativum, Dativum admittunt.

Cic. in Anton. Græcia tendit dexteram Ita-Philæ. suumque ei præsidium pollicetur.

Largior, tris, itus sum. Adakozom,

Polliceor, eris, itus sum. Igérek.

Loquor, eris, cutus sum. Szollok.

Minor, aris, atus sum. Fenyeketem.

Minitor, aris, atus sum. Fenyeketődöm.

Admetior, aris, ensus sum. Hozza mérem.

Remetior, iris, ensus sum. Vízra mérem.

Assentior, iris, ensus sum. Eggyet értek.

Gratalor, aris, atus sum. Örvendezek

Gratificor, aris, atus sum. Kedveskedem.

Furor, aris, atus sum. Lopok.

APPENDIX I. GENERIS.

Furor etiam Ablativum cum Præpositione *A*, vel *AB*, recipit. *Cic. Att. Si ego tuum ante legissem, furatum me abs te esse diceres.*

Lib.
I.

Quintus Ordo Deponentium.

Accusativus cum Ablativo post Verbum.

QUædam Verba Deponentia præter Accusativum, Ablativum sinè Præpositione admittunt. *Virg. Haud equidem tali me dignor honore.*

Dignor, aris, atus sum. Méltosztatom.

Muneror, aris, atus sum. Ajándékozom.

Remuneror, aris atus sum. Idem.

Cic. Verr. Lib. 9. Ut possem te remunerari quàm simillimo munere.

Prosequor, eris, utus sum. Illetem.

Refertur ad animi affectionem: ut *Prosequor te amore, benevolentia. &c.*

Sextus Ordo Deponentium.

Ablativus cum Præpositione, præter Accusativum post Verbum.

QUædam Verba Deponentia præter Accusativum, Ablativum cum Præpositione

positione *A*, vel *AB*, postulant. *Cic. pro Sulla, Quàm multorum hic vitam est à Lucio Sulla deprecatus.*

Scitor, aris, atus sum. Tudakozom.

Sciscitor, aris, atus sum. Kérdezem.

Mercor, aris, atus sum. Kereskedem.

Corcontor, aris, atus sum. Kérdezem

Deprecor, aris, atus sum: Esedezem.

Cic. in Verr. Jam, quicquid scelera commisit, is nullam à se calamitatem poterit deprecari.

APPENDIX I. GENERIS.

Percontor, & Sciscitor etiam Ablativum cum Præpositione EX, admittunt. Lib.

Cic. de Nar. Deor. Epicuri ex Velleio scisci 2.

tabo, sententiam. Idem de Clar. Orat. Cum

Theophrastus percontaretur ex agricola quanti illud venderet.

Septimus Ordo Deponentium

Ablativus post Verbum.

QUædam Verba Deponentia post se Ablativum postulant. *Cic. pro Sext.*

Rosc. Commoda quibus utimur, lucemque quâ fruimur, spiritumque, quem ducimus, à DEO nobis dari, atque impertiri videmus

Vescor. eris. Eszem.

Potior, tiris, titus sum. Hasznát veszem

De.

Delector, aris atus sum. Gyönyörködöm.

Fruor, eris, itus sum. Elekvéle.

Glorior, aris, atus sum. Dicsekedem.

Oblector, taris, atus sum. Gyönyörködöm.

Lator, taris, tatus sum. Vigadok.

Fungor, geris, functus, sum. Tisztet viselek.

Refertur ferè ad Officium.

*Defungor, geris, functus sum. Tisztetemet
le teszem.*

*Abutor, eris, usus sum. Gonoszúl élek
valamivel.*

Utor, eris, usus sum. Elekvéle

APPENDIX I. GENERIS.

*Lib. I; Potior etiam casum interrogandi ad-
mittit, ut paulò antè diximus. Cic. Lent,
Otium nobis exoptandum est, quod ij, qui
potiuntur rerum præstituri videntur.*

APPENDICES II. GENERIS,

*I. Nitor, Glorior, Præpositionem IN,
interdum admittunt. Cic. pro Mil. In ejus
vita nititur salus Civitatis.*

*Lib. 6. I. Periclitor, cùm ad periculum, di-
scrimènque refertur, ablativum etiam po-
stulat. Mart, Periclitatur capite Sosades
noster. Cùm experiri significat, Accusa-
tivum petit. Cic. pro Quint. Omnia circum-
spexit Quintius, omnia periclitatus est.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Potior, Vescor, Fungor, non rarò Accusativo adhærent. *Ter. Adelph. Ille alter sinè labore patriæ potitur commoda.* Phil.
Cic. in Anton, Vincamus odium, pacemque 3.
potiamur,

II. Item Utor apud Priscos. *Plaut. A-
 sin. Cætera quæ Volumus uti, Gracâ merca-
 mur fide,*

III. Abutor apud Comicos sæpe Accu-
 sativum habet, *Terent. Andr, Nam in Pro-
 logis scribendis operam abutitur,*

DE CONSTRUCTIONE

Verbi Impersonalis.

VERBUM Impersonale est, quod prima
 & secundâ personâ utriusque nume-
 ri, & tertiâ multitudinis ferè privatur :
 unde & nomen traxit. *ut Pudet, Pœnitet.*

Primus Ordo Impersonalium.

QUÆDAM Verba Impersonalia absolute
 ponuntur: *Cicero de Divin. Si fulse-
 rit, si tonuerit.*

Fulget, bat, sit.

Vilámlik.

Tonat, bat, nuit,

Meny dôrog.

Ningit, bat, ninxit.

Hó esik,

E

Gran-

Grandinat, bat, auit. KŌ esik.
Pluit, ebat, pluit. EſŌ esik.

APPENDICES I. GENERIS.

I. His tamen interdum Nominativus additur. *Cic. in Orat. Pericles ab Aristophane Poëta fulgurare, tonare, permiscere Graciam dictus est.*

II. Pluit Accusativum, aut Ablativum non respuit. *Liv. Sangvinem pluuisse per biduum in area concordie satis credebant, Idem. Nunciatum est, in monte Albano lapidibus pluuisse,*

Secundus Ordo Impersonalium.

Quædam verba Impersonalia ante se Nominativum, vel aliquam orationis partem, præsertim verò infinitum, loco Nominativi, postulant post se Genitivum. *Cic. ad Q. Frat. Hoc vehementer interest Reipub. Idem de Fin, Interest*

Lib.

2.

omnium rectè facere.

Est, erat, fuit.

Interest, erat, fuit.

Refert, bat, tulit,

} Szükséges,

APPENDICES I. GENERIS.

I. Interest, & Refert, hos Ablativos habent, Meâ, tuâ, suâ, nostrâ, & vestrâ

Lib. *Cic. Tyron. Et tuâ, & meâ maximè interest*

16. *est te valere,*

II. Cu

II. Cuius, vel cuius interest, dicitur. *Cic. Lib.*
pro Var. Ea Cædes, si potissimum crimini,
datur, detur ei, cuius interfuit, Idem pro Ant. 9.
Quis enim est hodie, cuius intersit istam
legem manere.

III. Verbum est; pro Ablativis meâ,
 tuâ suâ, nostrâ, & vestrâ, habet meum *Lib.*
 tuum, suum, nostrum, & vestrum, *Cic. ad 6.*
Cæcin. Puto esse meum, quid sentiam expo
nere Idem de Fin. Si memoria fortè dese-
cerit, tuum est, ut suggeras. 3.

APPENDICES II. GENERIS.

Magnum, Parvum, Tantum, Quantum, *Lib.*
 junguntur in Genitivo cum verbis interest *2.*
 & Refert: *Cic. Att. Per magni nostrâ inter-*
 est, te esse Romæ, Cætera huiusmodi per *Lib.*
 Adverbium adduntur. ut: *Multum aut 1.*
Plurimum interest, maxime refert, nihil in-
terest, Cic. Tusc. Theodori quidem nihil in-
terest, humine an sublime putrescat.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Verbum Interest, loco Genitivi pos- *Lib.*
 test Accusativum cum Præpositione AD, *5.*
 recipere. *Cic. Luc. Et quidem ad nostram*
laudem non multum video interesse.

II. Quantum, pro Quanti, apud Cice-
 ronem invenies. *Pro Murena. Ostendam Lib.*
 alio loco, quantum salutis communis intersit. *2.*

Et pro Milone. Semper Milo, quantum interesset Publii Clodii, se perire cogitabat, Tantum interest apud Plin. Tantum interest, subeant radii, an superveniant.

Tertius Ordo Impersonalium.

Dativus post Impersonale.

QUædam Verba Impersonalia, quorum, multa eventum significant, ante se Nominativum, vel aliquam orationis partem, præsertim verò infinitum, loco nominativi postulant: post se verò Dativum. *Terent. Adel. Facite, quod vobis libet. Æn. I Virg. Queis ante ora Patrum. Trojæ sub manibus, altis contigit oppetere. Cic. in Ver. Accidit, ut ille eo die Lampsacum veniret.*

Accidit, bat, dit.

Cadit, bat, cecidit.

Contingi, gebat, tigit.

Obvenit, ebat enit.

Obtingit, ebat, igit.

Evenit, ebat, nit.

Incidit, ebat, idit.

Usuvenit, ebat, enit.

Cedit, ebat, cessit.

Succedit, ebat, essit.

Benevertit; ebat, tit.

Malevertit, ebat, tit.

Licet, ebat, cuit.

Törtenik.

El-tert.

Jól efik.

Jóra fordúlt

Roszfra fordúlt.

Szabad

Libet

Libet, ebat, buit. Tetczik.

Liquet, bat Nyilvân van.

Expedit, conducit, Convenit, Competit, Constat, Dolet, Suppetit, Superas, pro suppetit, & suppeditat, pro suppetit: Præstat, placet, Reflat, Stat, Sedet, pro. Placet, Incessit, Accedit Confert, Pudet, Vacat, Venit in mentem. De Opus est: in nominis Constructione dicetur.

APPENDICES III. GENERIS.

I. Incessit, Dandi, vel Accusandi casum Lib. admittit. Liv. Timor incessit Livium. 7. Idem. Gravior cura Patribus incessit. Mul Lib. to autem frequentius cum Accusativo 4. legitur. Lib.

II. Accidit & contingit, evenit, usu. 1. venit, & alia ejusdem generis apud Orao. Lib. res ferè infinitum respuunt: Coniuncti. 2. vomodo cum conjunctione Ut gaudent. Cic. in Ver. Accidit, ut ille eò die Lampsa. Lib. cum veniret, Cic. Cur. Si ei contigisset, ut te 2. antè videret, quàm è vita discederet. Idem, Lib. de Orat. Fortè evenit, ut Privernati essemus. 1. Idem de Fin. Sed ex eo credo quibusdam usu- venire, ut abhorreant à Latinis.

Quartus Ordo Impersonalium.

Accusativus post Impersonale.

Quædam verba Impersonalia, ante se Nominativum, vel aliquam oratio-

nis partem, præsertim verò infinitum, loco Nominativi; post se Accusativum habent. Cic. in Brut. Decet hoc illum? nescio quomodo.

Decet, bat, cuit, Illik.

Dedecet, bat, cuit, Nem illik.

Delebat, bat, auit, Gyönyörködte.

Juvat. bat; juvit. Segit.

APPENDIX I. GENERIS.

Verbum Oportet, cum his quidam conjungunt, quasi verò Accusativum, post se postulet; cum verbum sit absolutum, quod modè Nominativum aperte habet. Terent. Heaut, Hæc facta ab illo oportebant, Syre. Modò membrum orationis loco Nominativi. Cic. in Ant. Irritari Antonium non oportuit.

Quintus Ordo Impersonalium

Accusativus cum Præpositione post Imperfonale.

Quædam Verba Impersonalia, ante se Nominativum, vel aliquam orationis partem, præsertim verò infinitum, loco Nominativi, post se Accusativum cum Præpositione AD petunt. Cic. pro

Lib. Sex. Rosc. Hoc ad me nihil attinet. Idem de Div.

Div. Ad rem pertinet, quomodo Caelo affectô, quodque animal oriatur.

Astinet, ebat, nuit }

Pertinet, ebat, nuit. } Arra valô.

Speçtat, ebat, avit. }

Sextus Ordo Impersonalium.

Genitivus ante Impersonale.

QUædam verba Impersonalia ante se ferè Genitivum, vel Infinitum, locô Nominativi, post se Accusativum postulant. *Plaut. in Trinummo. Miseret te aliorum, tui te nec miseret nec pudet. Cic. pro Elac. Non ne esset puditum, legatum suum dici Menandrum?*

Miseret, ebat, ertum est. Szivem meg esik.

Miserescit, ebat. Idem.

Piget, ebat, guit. É gitum est. Reštelem.

Pœnitet, ebat, tuit. Meg Bánom.

Pudet, ebat, ditum est. Szégyenlem.

Tædet, ebat, pertæsum est. Meg untam

APPENDICES III. GENERIS.

I. Quinque hæc Verba, videntur quondam fuisse Deponentia, Cujus rei argumento est carmen Turpilij ad Nonnium. *Quam Matris, nunc Patris me miseretur magis, Unde adhuc illa restant :*

*Miserum est, Pigitum est, Pudum est, Per-
tasum est.*

Lib.
2.

II. Pacuvius apud Nonnium imper-
sonaliter utitur Verbo Veréor eodem
modo. *Nihilne te populi veretur ? Et Ac-
cius : Si tui veretur te progenitoris. Et
Cic. de Fin. Primum Aristippi, Cyreniaco-
rumque omnium, quos non est veritum in
ea voluptate, quæ maximâ dulcedine sensum
moveret, &c.*

III. Priscianus docet ex Appollonio in
his ipsis verbis Nominativum latere :
verbi causâ : *Pudet me tui*, hoc est *Pudor
me habet tui. Miseret me tui*, hoc est,
Miseratio me habet tui Crediderim potius,
verba hæc figuratè Genitivum habere
pro Nominativo ; Nam justa & recta
constructio est hæc. *Plaut. in Stycho. Et
me quidem hæc conditio nunc pœnitet.* Fic-
gurata verò. *Pœnitet me* hujus conditionis.
Justa tamen exolevit, atq; in ejus locum
figurata successit. Cui locutioni similis
est illa : *Venit mihi Platonis in mentem*, pro
Plato, quâ utitur Cicero de Fin, lib. 5.

VERBUM IMPERSONALE PASSIVUM.

Verba Impersonalia Passivæ vocis, ut
vocant,

er- vocant, sunt verba Passiva, quæ tertiâ
 er- personâ contenta sunt. Ea vero efficiun-
 em- tur à Neutris quarti ordinis, & ab Acti-
 Ac- vis, cùm absolutè efferuntur voce acti-
 Et- vâ, præsertim verò ab Amo, & turbo.
 aco- Ut *Aratur ab Aro, Pugnatur à pugno, Ama-*
 in- *tur ab Amo. Téren. Eunuch, Nescio quid*
 sum *tarbatum est domi: à turbo.* Hæc ante se
 o'in- Nominativum habent, qui tamen sæpè
 re : reticetur: post se Ablativum cum præposi-
 dor- tione *A*, vel *AB*, vel ejus locò Dativum
 est, exigunt, qui etiam sæpe numero tacetur,
 ius, *Martial, Tota mihi dormitur hyems:* pro
 bere *Dormio totam hyemem.* Nominativus re
 ecta- ticetur apud Plaut. in *Epidico. Mihi ist-*
 Et- *hic neque feritur, neque metitur. Cic. pro*
 Fic- *Dom. Ab universo Senatu rec. amatum est.*
 onis. *Plaut. in Persa. Quid agitur? statur hic ad*
 cum *bunc modum.*

Lib.
13.

*****?*****?*****

DE COMMUNI OMNIUM

VERBORUM

CONSTRUCTIONE.

LE HActenus de propria Verborum Con-
 ut- structione dictum est; deinceps de
 cant, communi omnium dicendum erit.

GENITIVUS COMMUNIS

STATUS IN LOCO

PROpria Pagorum, Castellorum, Urbium primæ, vel secundæ declinationis ponuntur in Genitivo post quodvis verbum si interrogatio, fiat per adverbium Ubi: *Cic. Att. Egnatius Romæ est.*

Lib.

4.

Lib.

1.

Propria sequuntur Appellativa quatuor Humi Belli, Militiæ. Domi, *Cic. Tusc. Theodori quidem nihil interest; humine, an sublime putrescat.*

Si propria tamen fuerint tertiæ declinationis, vel pluralis numeri, sexto casu

Lib.

9.

Lib.

1.

utendum est. *Cic. de Divin. Babylone paucis post diebus Alexander est mortuus. Idem*

Attic. Lentulum nostrum scis Puteolus esse,

Nomina Insularum. Regionum, Provinciarum, cæterorum denique locorum, Ablativum cum Præpositione IN, ferè

Lib.

6.

desiderant. *Cic. Att. Promitto tibi, si valebit, tegulam illum nullam in Italia relicturum.*

APPENDIX I. GENERIS.

Dativo Ruri, vel Ablativo Rure utimur cum hujus est loci. *Plaut in Baccide.*

Lib.

8:

Dec. 4

Si illi sunt virgæ ruri at mihi tergum domi est, Liv. Morientem rure, eo ipso die sepeliri se jussisse ferunt,

AP

APPENDICES II. GENERIS.

I. Genitivus Domi, hæc Adjectiva admittit. Meæ, Tuæ, Suæ, Nostræ, Vestræ, Lib, Alienæ. Cic. Marcel. Nonne mavis sine 4. periculo tuæ esse, quàm cum periculo alienæ Cum alijs Adjectivis in Ablativo cum præpositione IN, ponitur. Ovid. Sustinet Lib. invidua tristia signa domo. Quod idem interdum fit cum illis pronomminibus. Plin. 5. ad Calvum, Ille in domo mea sæpè convaleuit. Cum substantivis autem utrôque modo Lib. copulatur, Cic. Att. Clodius deprehensus I. domi Caesaris Idem eidem Præpositionem addidit. Cum in Domo Caesaris quondam u- Lib. nus vir fuerit &c. 2.

II Errant qui putant, nomina tertiæ declinationis Dativo efferri. Nam Tybur. & Ansur, apud veteres, & E, & I. literis ablativum habuisse videntur: legimus Lib. enim utrôque modo. Cic Att. Nunc de 16. mum rescribo ijs litteris, quas mihi misisti; Bell. convento Antonio Tyburi Liv. Tybure haud pun. ita multo antè mortuus est. Lib.

APPENDICES III. GENERIS.

12.

Quidam dubitant dicendum ut sit: Marcollus natus est Romæ, nobilis urbis. An nobili urbe? Cic. pro Archia posteriore modo loquitur, Natus est Antiochiæ loco nobili, & cele-

Et celebri quondam urbe. Idem Præpositi-
nem interposuit. Pro Rabir. Neapoli, in
 Lib. *celeberrimo oppido. Idem in Anton. Alba*
 2. *constiterunt in urbe oportuna. Plin. Lib. 2,*
 Phil. 4. *Ablativo utitur, cum præpositione In*
Nea, oppido Troadis.

MOTUS AD LOCUM.

SI per Adverbium Quò, fiat interroga-
tio, Accusandi calu efferuntur, cu-
 Lib. *juscunque sint declinationis, ac nume-*
 14. *ri: Quò is? Romam, Brundisium, Cartha-*
ginem, Athenas, Delphos, Gades, Rus, Do-
rum. Cic. Att. Epistolas Catinam Tuuro-
minum, Syracusas commodius mittere pote-
ro. Ter, Heaut, Domum revertor mæstus,
Idem Eunuch. Rus ibo Cic. pro Att. Eum do-
rum suam receperunt.

Nomina tamen Insularum, Regionum,
Provinciarum, &c. Accusativum cum
præpositione IN, ferè desiderant. Cic. de
Som. Scip. Cum in Africam venissem,

MOTUS DE LOCO, & PER LOCUM.

SI per Unde, vel Quà fiat interrogatio,
Ablativo utemur. Unde redis? Româ,
 Lib. *Carthagine, Athenis, Delphis, Gadibus,*
 5. *Rure, Domo, Quà interfecisti? Româ, Brun-*
dusio, &c. Cic. Att. Accepi Româ, sine tua
episto-

*epistola fasciculum literarum. Terent. Eunu-
ch. Video Rure redeuntem senem, Cic. Att-
lter Laodiceâ faciebam, cùm has literas da-
bam in castra.*

Lib.

5.

Dec. 4

Nomina Insularum, Regionum Pro-
vinciarum &c. Præpositionem *EX*, si in-
terrogatio fiat per *Unde*: si per *Quâ* fiat,
Præpositionem *PER*, ferè desiderant. *Cic.
in Ver. Ex Sicilia, in Africam gradus im-
perij factus est Romanis Liv. Dum ipse ter-
restri per Italiam, Galliâsque itinere Italiam
peteret.*

APPENDICES III. GENERIS.

I. Propria sæpè præpositionum recipi-
unt, maximè si quæstio fiat per *Unde*, vel
Quò, *Cic. Att. A Brundusio nulla adhuc
fama venerat. Idem de Senect, Adolescens
tulus miles profectus sum ad Capuam. Sed
tum AD, ferè proximitatem (ut ait Pri-
scianus) significat. Quâ significatione
inmotu ad locum, hanc ferè præpositio-
nem adhibemus Ad me, Ad te: Ad flu-
men, Ad tribunal, profectus est.*

Lib.

9.

II. Proprijs majorum locorum inter. *Æn. 3
dum demittitur præpositio, præcipuè à
Poëtis & Historicis, Virg. Ibitis Italiam
portusque intrare licebat. Liv. Navigare
Cyprum pergit: Tacit. Germanicus Ægypto: Bell.
reme-Civill*

Lib. 5

Dec. 4

Lib. 2

remeans. Cæs. Cæsar cùm audisset Pompe-
jum Cypro visum.

III. Certa Nomina propria regionum,
Phil. aut viarum: itémque appellativa sine

10. Præpositione eleganter efferuntur. qua
Lib. alioquin Accusativo, cum præpositione

1. PER, efferenda essent. Cic. In Ant. Nunc
Lib. totâ Asia vagatur, volitat ut Rex. Idem ad

5. Q. Eratrem. Ita se gerant in istis Asiaticis
Lib. itineribus, ut si iter Apiâ viâ facerent. Idem

4. Att. Nunc iter conficiebamus æstuosâ & pul-
verulentâ viâ. Idem. Quem quidem ego spero,
jam tutò, non solùm totâ urbe vagari posse. Pro
Font. Hi contra vagantur leti, atque erecti
passim toto foro. In Verr. Multæ mihi à
Cajo Verre insidiæ, terra marique factæ sunt.

DATIVUS COMMUNIS.

QUodvis verbum admittit Dativum
eius personæ in cuius gratiam com-
modum, vel incommodum aliquid fit.
Plat. In milite glorioso, Tibi aras, tibi occas,
tibi seris, tibi eidem & metis

ACCUSATIVUS VEL ABLATIVUS.

Communis Temporis.

TEMPus Accusativo, vel Ablativo casu
effertur: si per quamdiu fiat inter-
rogatio. Liv. Romulus septem, & triginta
Lib. regnavit annos. Plin. Massinissam sexaginta

annis regnâsse indubitatum est. Sin verò per Quando fiat, Ablativo utemur. Cic. Lib. de Arusp. Negotium magistratibus datum 7. est, anno superiore.

APPENDIX I. GENERIS.

Ablativus interdum intra significat, ut Paucis diebus, biduô triduô, pro intra paucos dies intra biduum, intra triduum. Cic. pro Mil. Clodius respondit triduô illum, ad summum quadriduô periturum.

ACCUSATIVUS VEL ABLATIVUS

Communis spatij.

Cui vis verbo apponi potest Accusativus, qui Distantiam Loci significet. Cic. ad Tyron. Is locus est citra Leucadem Lib. 16. stadia viginti. Idem pro Sex Ros. Edixit, Lib. 13. ut ab urbe abesset millia passuum ducenta. Idem Att. Cubitum nullum assiduo cursu Bell. 13. processit. Liv. Mille & ducentos passus, ibi Ma- latitudo patet. Interdum Ablativo scripto ced. resutuntur. Cæs. Bell. Gall. Eo die castra Lib. 7. promovit, & millibus passuum sex à Cæsaris Lib. 1. castris, sub monte consedit. Idem ibidem Ab exploratoribus certior factus est, Ariovisti co- ptas à nostris millibus passuum quatuor & vi- ginti abesse.

APPENDIX I. GENERIS.

Cùm dicimus, abesse bidui, tridui, qua- tridui,

Lib. *tridui*, iter aut via intelligitur. Cic. ad
 5. Att. *Cū in castra*, proficiscerer, à quibus
aberam bidui. Idem Cat. *Aberam ab Ama-*
no iter unius diei Cas. Bel. Gal: *Cū bi-*
dui viam processisset &c

ABLATIVUS ABSOLUTUS.

Quibuslibet verbis addi potest Ablati-
 tivus absolutè positus. Cic. Att.

Lib. *Quod auctore te velle capi. adjutore asse-*
 5. *quar.* Idem ad eundem, *Scripsi hæc ad te,*
 Lib. *appositâ secundâ mensâ.*

APPENDIX I. GENERIS.

14.

Aliquando absolutè ponitur participi-
 um præteriti temporis finè nomine. Liv.
 Bell. *Inde ad Fluvium est progressus, nondum*
 Ma- *comperto. quam regionem hostes petiissent.*
 ced.
 Lib.

ABLATIVUS INSTRUMENTI.

Causæ, Modi, Actionis.

I.

Quævis verba Ablativum admittunt
 significantem iustrumentum. Terent. Cic. *Adel*
Hisce oculis egomet vidi. Aut causæ
 fam propter quàm aliquid fit. Idem ad *facies*
Q. Erat. Vestrâ culpâ hæc acciderunt, Aut *est, quæ*
modum, quo aliquid fit. Cic. pro Mil.
Quonam modo id factum feret civitas
 Modus actionis præpositionem CUM in
 terdum desiderat. Idem de Offic. *Ira proci-*

Lib. *absit, cum qua nihil rectè fieri, nihil consi-*
 I. *deratè potest.* AP

APPENDICES I. GENERIS.

I. Ad causam, propter quam, pertinent hæc, & similia: *Ardere iracundiâ, dolore, irâ, studio, desiderio, amore, alicujus rei Elagrare, inflammari cupiditate, amore, &c.* Hæc etiam fortassis, *Lator, Gaudio, delector, Oblector, Tristor*, de quibus sup^a egimus.

II. Modum actionis cognoscimus in interrogatione Quomodo. *Quomodo tulit injuriam? æquo, iniquo animo.*

APPENDICES II. GENERIS.

Adhibetur etiam Præpositio CUM, quæ comes dicitur. *Cic. pro Clu. Semper magno cum metu dicere incipio. Idem de Orat. Cum feбри domum redijt.* Lib. 3.

ABLATIVUS EXCESSUS.

Cuius verbo adungi potest. Ablativus rei, quâ Excessus significatur. *Cic. de Clar. Or. Publius Scipio omnes sale, facetijsque superabat. Ter. Phor. Incredibile est, quantò herum anteeo sapientiâ.* Lib. 7.

ABLATIVUS PRETIJ.

Quælibet verba Ablativum admittunt significantem PRETIUM, *Ut Senatus tritici modium tribus denarijs aestimavit. Cic. in Ver. Excogitare non poterat quemadmodum plurimò venderet.* Lib. 7.

- Eun. Ut te redimas captum, quàm queas, minimò. Idem in Andr. Vix drachmis obsonatus est decem Cic. in Ver. Doceas oportet aliquo in loco Siciliae, pratore Verre, ternis denarijs tritici modium fuisse. Liv. Multorum sanguine, & vulneribus, & Pænis, victoria stetit. Varro: Piscinæ adificantur magnò. Horat. in Satyr Quæ virtus & quanta, bonis sit, vivere parvò. Cic. in Ant. Jam invideo magistro tuo, qui te tantâ mercede sapere nihil docuit. Idem pro Cael. Cuius in ediculis habitet decem milibus.*

EXCEPTIO.

His tamen Genitivis exceptis, tanti, tantidem. quanti, quanticumque. pluris, minoris, de quibus suprà diximus.

APPENDICES I. GENERIS.

Verbum valeo, Ablativum, vel Accusativum amat.

- Lib. Plin. Aureus nummus post annum sexagesimum secundum percussus est, quàm argenteus, ita, ut serupulum valeret sestertij vicenis. Narr. de ling. Lat: Denarij, quod denos æris valebant. quinarj, quòd quinos,*
- 4. De casibus, qui beneficio Præpositionum communes sunt omnium vorborum, dicimus, cum de præpositionibus præcepta dabitur.*

CONSTRUCTIO
VERBI INFINITI.

VERBA infinita, eosdem post se casus^{Lib.}
 postulant, quos finita. Cic. Tyroni^{16.}
 Malo te paulò post valentem, quàm statim^{Lib.}
 imbecillum videre. Idem ad Q. Frat. Quòd^{3.}
 scribis te à Cæsare quotidie plùs diligere, im-^{Lib.}
 mortaliter gaudeo. Idem ad Attic. Vellem te^{7.}
 in principio audivisse, amicissimè me admo-
 nentem.

APPENDIX. I.

Præteritum perfectum passivum, &
 plusquam perfectum ex infinito, esse, vel
 Fuisse, atque præteriti temporis supplen-
 tur, mutatis numeris & genetibus, pro re,
 de qua agitur. Cic. in Anton. P. Clodium^{Phil.}
 meo consilio interfectum esse dixisti. Idem^{2.}
 pro Cluent. Injuriam ab hujus familia factam
 esse dixisti.

Verbum interdum omittitur Idem pro
 Mil. Negant intueri lucem fas esse ei, qui
 à se hominem occisum fateatur.

APPENDIX. II.

Futurum infinitum Activum.

Fore, Futurum infinitum tantum in usu
 est, jungiturque cum omnibus generibus

- Lib. & utrôque numero. Cic. ad Lent. *Ve-*
 1. *menter confidit his literis, se apud te gratio-*
 Ibid. *sum fore. Idem ad eundem. Spero nobis*
 Lib. *hanc conjunctionem voluptati fore. Idem.*
 8. *Att. Nihil arbitror fore, quod reprehendas.*
 Lib. *Idem ad eundem. Dionysio, dum existima-*
 7. *bam vagos nos fore, nolui molestus esse.*
 Phil. Cætera quibus prisci usi sunt, jam exo-
 3. *leverunt: pro quibus infinitum Esse, vel*
 - *Fuisse, prout oratio postulat. & Participio*
 Lib. *in Rus, utimur. Cic. Att. Illum cum futu-*
 6. *rum esse puto, qui esse debet. Idem de Orat.*
 Lib. *Verum mihi hoc videor esse dicturus. Idem*
 1. *in M. Ant. Id se facturum esse asseveravit.*
Idem in Verr, Non molestè fero me laboris
mei, vos virtutis vestræ, fructum esse lau-
ros. Idem ad Marcell. Eum magis commu-
nem censemus in victoria futurum fuisse,
quàm incertis in rebus fuisset. Idem In M.
Anton. Dixit aliam sententiam se dicturum
fuisse.

Infinitum esse frequenter desideratur.

- Lib. Cic. Att. Ego bellum fœdissimum futurum
 8. *puto. Idem ad Terent. Celerius opinione ven-*
 Lib. *turus dicitur. Idem ad Att. Vix spero mihi*
 14. *hunc veniam daturum. Idem ad Appium.*
 Lib. 9 *Scribit meas literas maximum apud te pon-*
 Lib. *as habituras.*

APPENDIX. III.

Futurum infinitum Passivum.

Futurum passivum ex infinito Iri, & voce simili Supino in UM constat, ut: *Amatum iri, Doctum iri, Violatum iri, occisum iri*, omnibúsque generibus, atq; utrique numero attribuitur. Cic. ad Att. Pom. Lib. pejus affirmat, non esse periculum, adjurat: 2. addit etiam se prius occisum iri ab eo, quàm Lib. me violatum iri. Idem ad eundem: Bru 15. tum, ut scribis, visum iri, à me puto. Idem Lib. de Divin. Vaticinatus est madefactum iri 1. minùs triginta diebus Græciam sanguine. Lib. Terent. in Prol. Hecyræ. Interea rumor venit, datum iri gladiatores. Quint. Reus Cap. parricidij damnatum iri videbitur. Plaut. 2. in Rudent. Mibi isthæc videtur prædatum iri.

APPENDIX. IV.

Ratio supplendi Futurum infinitum, maxime cum verba supinis carent.

FORE ut, Futurum ut, verbis spero, puto, affirmo, suspicor, & his similibus juncta, eleganter futurum infinitum tam agendi, quàm patiendi modi suppleant Cic. 1, Tusc. Spero fore, ut contingat id no Lib. bis. Idem ad Att. Nunquam putavi fore, ut 16. ad te supplex venirem. Idem Lentulo. Valde Lib. suspi. 1.

Pröo *suspitor fore, ut infringatur hominum im-*
en, 2. *probitas. Seneca: Scio futurum, ut auditis*
Cötr. *eius sententijs, cupiatis multas, audire.*
Lib. *Idem Nunquam putavi futurum, ut pater*
meus liberos odisset.

2. *Hæc circuitione subvenitur Verbis, quæ*
Cötr. *Supinis carent, ut: Puto fere, ut brevi his*
incommodis medeäre. Affirmo fore, ut pau-
cis diebus orationem pro Marcello ediscas,
Suspitor fore, ut juri civili potiùs, quàm
Philosophiæ studeas, Pollicior fore, ut non
multò post intimis sensibus angaris, quando
saluberrima parentis consilia negligis.

APPENDIX. V.

Circuitio ex Præterito, & Futuro mista.

Circuitio illa Futurum fuisse, ex præ-
 terito, & Futuro mista, non mini-
 mum orationi affert ornamentum. *Cæs.*
Bell. *Nisi eo ipso tempore, quidam nuntij de Cæsa-*
Civ.! *ris victoria, per dispositos equites essent alla-*
2. *ti, existimabant plerique futurum fuisse, ut*
oppidum amitteretur.

Hæc quidem circuitio necessaria est,
cùm verba Supinis destituuntur: ut, Affir-
mabant omnes futurum fuisse, ut frater tu-
us brevi literas Græcas disceret, nisi lateris
dolore consumptus fuisset.

INFINITA CUM QUIBUS

Verbis Copulentur.

Verbis Coepi, Soleo, Debeo, Cupio, adduntur infinita, multisque alijs, maximè ijs, quibus voluntas explicari solet. Cic. pro Rosc. Com. *Qui mentiri solet, pejerare consuevit.* Idem Tyron. *Omnes Cupimus, ego imprimis, quamprimum te videre.*

APPENDIX.

Amphibologia, Accusativi geminatione facta, solvitur ablativo, ut: *Milonem audiui occidisse Clodium.* Ambigua est oratio: dubium enim est, uter ab altero fuerit occisus. Muta alterum Accusativum in Ablativum, sic: *à Milone audiui occisum esse Clodium:* sublata est omnis dubitatio:

GERUNDIA.

Gerundia, quæ passionem non significant, calus iuorum verborum admittunt ut: *Tempus obliviscendi injuriarum, ignoscendi inimicis, coercendi cupiditates, abstinendi maledictis.*

GERUNDIA IN DI.

Gerundijs in *DI*, adduntur Substantiva tempus, causa, studium, finis,

& cætera ejusdem generis. Cic. de Sen. E.

- Lib. quidem efferor studio, patres vestros, quos co-
 10. lui, & dilexi, videndi. Idem Att. Sit jam
 aut finis omnino deplorandi, aut modera-
 tio.

- Item non null'a adjectiva, ut Peritus, im-
 peritus, cupidus, insuetus na vigandi,
 Lib. ignarus dicendi. Cic. de Orat. Sum cupidus
 2. te audiendi.

APPENDIX.

- Gerundia in **DI**, interdum Genitivum
 multitudinis pro Accusativo admittunt.
 Lib. Cic. de Div. Doleo autem Stoicos nostros
 2. Epicuræis irridendi sui facultatem dedisse.
 Plaut. Capt. Nominandi tibi istorum erit
 magis, quàm adeundi copia.

IN DUM.

- G**erundijs in **DUM**, præponuntur
 præpositiones *Ad, Ob, Inter*. Cic. 5.
 Lib. Tusc. Conturbatus animus non est aptus ad
 4. exequendum munus suum, Idem in Verr.
 Quantò illud flagitiosius, improbius, indi-
 gnus eum, à quo pecuniam ob absolvendum
 acceperis, condemnare. Liv. Ipse inter spo-
 liandum corpus hostis, veruto percussus, in-
 ter primam curationem expiravit.
- Geor Præponitur & *Ante*, sed rariùs. Virgil.
 3. Namque ante domandum ingentes tollunt
 animos.

IN DO.

Gerundia in DO, modò sine Præpositione, in oratione adhibentur. *Cic. Lib. Att. Plorando defessus sum. Modò Præpositiones maximè A, AB, DE, IN, assumunt. Lib. Idem 3. Tusc. Ab invidendo autem rectè 2. invidentia dici potest. Idem Curioni. Etenim quis est tam in scribendo impiger, quàm ego? Idem ad Att. Tu quid cogites de transeundo in Epirum, scire sanè velim. Lib. 9.*

Nonnunquam E, vel Ex, CUM PROLIB. *Plaut. Aulul. Heus senex! pro vapulando 1. hercle abs te mercedem petam. Quint. Scribendi ratio conjuncta cum loquendo est. Cap. 5.*

GERUNDIA PASSIVA.

Gerundia, quæ passionem significant, nullum post se casum admittunt, *Lib. Quint. Memoria excolendo, sicut alia omnia 2. augetur, Plin. Rubens ferrum non est habile tundendo. Idem Bituminata, aut nitrosa utilis est bibendo. Sal. Pauca suprà repetam, Lib. 3. quò ad cognoscendum omnia illustria magis, 13. magisque in aperto sint. Cap. 15.*

RATIO VARIANDI GERUNDIA. 15.

Gerundia, quæ Accensativo casu gaudent, ferè elegantius, more adjectivorum, ad hunc modum efferuntur. *Lib. 31. Cap. 6*

- Pompejus studiosus fuit Rempub. defendendi, Phil. civésque servandi. Pompejus studiosus fuit*
 4. *Reipublicæ defendendæ, civiumque servan-*
dorum. Ita ut Gerundij casus maneat,
 Lib. *servato tamen genere, & numero Accusa-*
 2. *tivi. Cic. in Ant. Princeps vestrae libertatis*
defendendæ semper fui. Idem Curioni. Hoc,
 Ab *quidquid attigi, non feci inflammandi tui cau-*
 Urb. *sâ, sed testificandi amoris mei. Liv. Inter-*
 2. *jecto deinde haud magno spatio, quod vul-*
 Lib. *neribus curandis, supplendoque exercitui sa-*
 3. *tis esset. Cic. App. Animum tuum promptum*
 Lib. *& alacrem perspexi ad defendendam Rem-*
 18. *publicam. Idem Trébonio. Omne desideri-*
 Ab *um literis mittendis, accipiendisque leniam.*
 Urb. *Liv. Prælia de occupando ponte crebra erant.*

7. PARTICIPIALE

Verbum in DUM.

- VERbum Participiale in DUM, acce-*
 Bell, *dente verbo Substantivo, Dativum*
 Pun. *postulat, omnibus verbis communem.*
 Lib. *Liv. Hic. vobis vincendum, aut moriendum*
 I. *milites est.*

Præter Dativum communem, etiam casum sui verbi admittit, *Cic. Tusc. Tuo tibi iudicio est utendum. Tibi casus est communis, Tuo iudicio, proprius est verbi*

APPENDIX I.

Si tamen casus verbi fuerit Accusativus, mutabitur Participiale Activum in passivum hoc modo: *Petendum est tibi pacem. Petenda est tibi pax. Timendum est nobis pœnas æternas. Timendæ sunt nobis pœnæ æternæ.*

APPENDIX II.

Prisci etiam activo usi sunt, cum Accusativo. *Lucret. Æternas quoniam pœnas Lib. in morte timendum. Veteres imitatus est 5. Virgilius. Alia arma Latinis quærenda, Lib. aut pacem Trojano ab rege petendum. II.*

SUPINA IN UM.

Supina in UM, amant verba, quæ motum adsignificant. *Terent. Phor, Per- Ab contatum ibo. Idem Heaut. Abi deambu- Urb. latum. Liv. Coriolanus damnatus absens, in 2. Volsco exulatum abijt. Ante se nullum, post se suorum verborum casus habent. Caesar. Legatos ad Cæsarem mittunt, rogatum Bell. auxilium. Terent. Phorm. Me ultro accusa- Gall. tum advenit. Idem Eunuch. Nutricem ac- 2. cerstitum ijt,*

SUPINA IN U.

Supina in U, ferè passivæ significationis sunt sinè casu, adhærentque nominibus

nibus adjectivis. Cic. Att. Quod optimum factu videbitur, facies. Idem in Anton. O rem non modò visu fœdam, sed etiam auditu?

PARTICIPIA.

Participia eisdem casus habent, quos verba à quibus proficiscuntur. Pueri

- Ab victoriam reportaturi non delectantur duo-
Urb. decim scruporum ludo. Liv. Ancus ingenti
I. prædâ potitus, Romam redijt. Cic. in Pison.
Abiectivum, contemptum, despectum à cete-
ris, à te ipso desperatum, & relictum, adu-
lantem omnes, videre te volui, vidi. Cic.
Lib. Lentul, Totus est nunc ab ijs, à quibus tuen-
I. dus fuerat, derelictus.

APPENDIX. I.

Participia passiva præteriti, & Futuri temporis, maximè cùm fiunt nomina, etiam dativo gaudent. Cic. de Senect. Spe-
rare videor Scipionis amititiam, & Lælij
notam posteritati fore. Terent. Andr. Restat
Ab Chremes, qui mihi exorandus est.

APPENDIX. II.

Exosus, Perosus, Peræsus, Accusati-
vum petunt. Curt. Persarum te vestis, &
disciplina delectat, patrios mores exosus es.
Liv.

Lib. Plebs Consulum nomen haud secus, quàm regum perosa erat. Sveton. in Cæs. Quasi pertasus ignaviam suam, quòd nihil dum à se memorabile actum esset.

Participia Facta Nomina.

Participia in ANS, & ENS, interrogandi casu gaudent, cùm fiunt nomina. Terent. Phorm. Herus liberalis est, & fugitans litium. Cic. Att. Boni cives amantes patriæ. Sal. Corpus patiens inedia, vigilia, algoris suprà quàm cuipiam credibile est. Cic. ad Q. Erat. Fert graviter homo, & mei amantissimus, & suæ dignitatis retinens, se apud te neque amicitia, neque jure valuisse.

Lib.
9.
In
Bell.
Cat.
Lib.
I.

Nonnulla etiam Præteriti temporis, ut Consultus, doctus. Sic Cic. in Ant. Neque enim ille magis jurisconsultus, quàm justitia fuit. Horat. Doctè sermonis utriusque lingua. Sal. Alieni appetens, profusus sui. Liv. Servitutis, indignitatisque homines expertos, adversus notum malum irritatos esse.

Cat.
Bell.

APPENDIX I.

Participia præsentis, præteritique temporis, cùm nominum naturam induunt: more eorum comparantur. Cic. Len. A me I.

me I.

Lib.

16.

Lib.

6.

Lib.

5.

me nullum tempus prætermittitur de tuis: rebus, & agendi, & cogitandi, utòrque ad omnia Quinto Selicio. qao neque prudentiorem quæquam ex tuis, neque fide maiorem esse judico, neque amantiorem tui. Idem Tyroni: Cùm commodè & pervaletudinem, & per anni tempus navigare poteris, ad nos amantissimos tui veni. Idem Att. Nihil illo regno spoliatus, nihil rege egentius. Idem in Verr. Hac tu omnium mortalium possigatissime ac perditissime cùm scires, cum tanto periculo tuo fieri paterere, atque concederes.

APPENDIX II.

Participiis Futuri temporis, addito Verbo Substantivo, eleganter utimur pro Debere vel Oportere. Sum expectaturus Fratrem Terent. Phor. Frater est expectandus mihi. Eram habiturus heri orationem. Habenda mihi erat veri oratio. Cic. pro Fontejo. Orandus erit nobis amicus meus Pletorius. ut suos novos clientes à bello faciendo deterreat.

DE CONSTRUCTIONE NOMINIS.

Genitivus post Nomen Substantivum.

Quotiescunque Nomina Substantiva
rerum

rerum diversarum in oratione continuantur, alterum erit Genitivi casûs. Cic. in Pisonem supplicium est pœna peccati. Lib. Idem ad Caelium. Mirum me desiderium tenet Urbis. Idem de amicitia: Maximum ornamentum amicitiae tollit, qui ex ea tollit verecundiam. I.

APPENDIX I,

Adjectiva, cùm substantivè ponuntur, more Substantivorum construuntur. Cic. Lib. de Senect. Tantum cibi, & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. Idem in Verr. Sicilia tota si unâ voce, loqueretur, hoc diceret: Quod auri, & argenti, quod ornamentorum in meis urbibus, sedibus, delubris fuit, id mihi tu Cai. Lib. Verres eripuisti, atque abstulisti. Pompejus 8. ad Marcellum & Lentulum. Vos hortor, ut quotcûque militum contrahero poteritis, contrahatis.

GENITIVUS VEL ABLATIVUS.

Post Nomen Substantivum.

Substantiva, cùm ad laudem vel vituperationem referuntur, Genitivo vel Ablativo gaudent. Cic. ad Marcell. Ne Lib. que te monere audeo, præstanti prudentiâ 4. virum; neque confirmare, maximi animi homi.

hominem, virumque fortissimum. Plinius Choromandarum gentem, vocat Tauron sylvestrem sine voce, stridoris horrendi, hirtis corporibus, oculis glaucis, dentibus caninis.

GENITIVUS POST NOMEN

Adjectivum.

Adjectiva, quæ Scientiam, Communionem, Copiam, & his contraria significant, cum Genitivo junguntur, ut: Peritus, Ignarus, Particeps, expers, DeO-Plenus, Inanis. Cic. in Bruto: Fabius pirat. 2ctor, & juris, & literarum, & antiquitatis beneperitus fuit. Ex eodem: Antonius omnis eruditionis expers, atque ignarus fuit. Idem Lib. de Finib. Virtutes ita copulatæ conexasque sunt, ut omnes omnium participes sint. Idem Lib. 5. ad Papirium. Stultorum plena sunt omnia, 9. Ex eodem Omnia plena consiliorum, inania, Deor. verborum videmus.

I. Item quædam in AX, IUS, IDUS, & OSUS, Philosophus tenax recti, nullius culpa conscius, avidus virtutis, studiosus literarum. Quibus adde Memor, Immemor, I. mor, Securus, ut Memor beneficij, Immemor injuriæ, Securus rumor. Quintilianus. Cap. 2. Tenacissimi sumus eorum, quæ rudibus Lib. annis percipimus. Cic. in M. Ant. Hujus

rei ne posteritas quidem omnium seculorum
 immemor erit. Idem ad Cajum Antonium :
 Cū. T. Pomponius, homo omnium meorum
 in te studiorum conscius, ad te proficiscere-
 tur, aliquid mihi scribendum putavi.

PARTITIVA.

PARTITIVA Genitivo Multitudinis gau-
 dent. Cic. de Nat. Deor. Elephant^{Lib.}
 belluarum nulla est prudentior. Idem de Se^{1.}
 neet. Minus habeo virium, quā vestrū^{Lib.}
 utervis. Idem ad Q. Frat. Domus utriusque^{2.}
 nostrū adificatur strenuē.

Item numeralia nomina. Livius. Impe-
 rium summum Romæ habebit, qui vestrū^{Ab}
 primus, ô juvenes, Osculum matri tulerit,^{Urb.}
 Curtius. Octoginta Macedonum intersece-^{1.}
 runt. Idem ibidem. Nolo singulos vestrū^{Lib.}
 excitare.^{8.}

Denique quæcūque adjectiva, quæ
 partitionem significant, interrogandi ca-^{Bell.}
 sum possunt admittere. Cic. de Senect.^{Mac.}
 Multa etiam istarum arborum meâ manu^{1.}
 sunt satæ. Liv. Macedonum ferè omnibus,^{Lib.}
 & quibusdam Andriorum, ut manerent,^{10.}
 persvasit. Curt. Cū paucis amicorum ad^{Lib.}
 Leonatum pervenit. Plin. Lanarum nigra^{8.}
 nullum colorem bibunt.

Cap,

SUPERLATIVA.

Simulta ejusdem generis comparantur, utendum est Superlativo cum Genitivo plurali Cic. 5. *Tusc. Theophrastus elegantissimus omnium Philosophorum & eruditissimus, non magnopere reprehenditur, cum tria genera dicit bonorum Plin. Demosthenes summus Oratorum Græciæ.*

Lib.
33.
Cap.
1.

APPENDIX I.

Tam Superlativa, quàm Partitiva, etiã am Genitivo singulari, qui multitudinem significat, conjunguntur. Cic. pro *Quinct. Habet adversarium. P. Quintius, verbo Sext. Nevium revera hujusce ætatis homines disertissimos, ornatissimos nostræ civitatis. Idem pro Rab. Posthumo. Virum unum totius Græciæ facile doctissimum, Platonem in maximis periculis, insidiisque versatum esse accepimus. An quisquam Clodii gentis cum Pompejo magno conferendus est?*

Lib.
4.

APPENDIX II.

Tum Superlativa nomina, tum partitiva, quæ cum Substantivis casu cohærent & genere, & numero consentiunt. Cic. de *Nat. Deor. Indus, qui est omnium fluminum maximus, non aquâ solum agros letificat, sed eos etiam conferit. Plin. Hordeum frugum*

Lib.
2.

gum omnium molliſſimum eſt. Pomponius Lib.
Mela. Famam habet ob cereris templum. 18.
Enna præcipua montium, Lib.

Quod ſi nullum ſit Subſtantivum, cum 2.
Genitivo, quod attinet ad genus, con Cap.
ſentient. Liv. Summi, inſimique Gabino 7.
rum Sextum Tarquinius dono deum ſibi miſ Ab
ſum credere. Quintil. Equidem Ciceronem Urb.
ſequar: nam is eminentiſſimos Græcorum eſt 1.
ſecutus. Plin. Sapienſiſſima animalium eſſe Lib.
conſtat, quæ fruge veſcantur. Idem. Ovorum 9.
alia ſunt candida, ut columbis, perdicibus: Cap.
alia pallida, ut aquaticis &c. 4.

APPENDIX. III.

Lib.

Genitivus tam Superlativi, quàm Par- 22.
tivi in Ablativum cum Præpoſitione, E, Cap.
vel EX, vel DE mutari poteſt, Cic. pro 25.
Cluen. Ex his omnibus natu minimus P. Sa Lib.
turninus in eadem ſententia fuit. Idem pro 10.
Sext. Roſc. Audaciſſimus ex omnibus? mi Cap.
nimè. Idem ad Tyronem. De tuis innumera- 52.
bilibus in me officijs, erit hoc gratioſiſſimum Lib.
Idem in M. Ant. Permitto, ut de tribus An- 16.
tonijs eligas, quem velis. Quintil. Timui, Phil.
ne quem ex meis viderem. Mutatur inter 10.
dum Genitivus Superlativi in Accuſari Decl.
vum, cum Præpoſitione INTER, vel AN 6.
TE, Cic. pro Sext. Roſc. Rectum putabat

- pro eorum se honestate pugnare, propter quos ipse honestissimus inter suos numerabatur, *Seneca*. Ille *Crasus*, inter Reges opulentissimus, ad tormenta, post terga vinctis manibus, ductus est. *Pomponius Mela*. Gentem sui nominis alluit *Boristhenes*, inter *Scythia*. amnes amœnissimus. *Livius*: Multitudini gratior fui, quàm Patribus, longè ante alios acceptissimus militum animis.

APPENDIX. IV.

- Lib. 1.** Superlativa præter proprium casum admittunt etiam casum suæ positionis. *Cic. de Claris Orat.* Fuit *Sextus Aelius* juris quidem civilis omnium peritissimus. Omnium Superlativi: Juris civilis, positivi casus est.

- Lib. 9.** Admittunt & Genitivum Partitionis, more nominum unde formantur, *Plin.* *Plurimi piscium* tribus mensibus, *Aprili, Majo, Junio* pariunt.

Cap. 51. Genitivus vel Dativus post Nomen.

NOMINA, quæ similitudinem, aut dissimilitudinem significant, Interrogandi, vel Dandi, casus exigunt. *Terent in Eunuch.* Domini similis, &c. *Cic. de Finib.* Non video, cur non potuerit patri, similis

similis esse filius. Idem in M. Ant. Ant. nius saturavit se sanguine dissimillimorum sui civium. Idem de Clar. Orat. Nihil tam dissimile, quàm Cotta sulpitio.

Item communis, proprius. Cic. de Senect. Id quidem non proprium senectutis est vitium, sed commune valetudinis. Idem pro Sext. Rosc. Quid tam commune, quàm spi Lib. ritus vivis, terra mortuis, mare fluctuantibus, littus ejectis? Plin. Cesari proprium Cap. & peculiare sit, præter suprà dicta, Clemen- 25. tie insigne.

DATIVUS POST NOMEN.

NOMINA, quibus Commodum, Voluptas, Gratia, Favor, Aequalitas, & his contraria significantur, Dativum possunt. ut: *Consul salutaris. Perniciosus Reipublicæ. Jucundus, Molestus, Gratus, Invisus, Propitius, Infestus civibus. Fidus, infidus, im- Lib. perio. Par impar tanto oneri. Cic. ad Cæ. 6. cin. Erat meum consilium cum fidele Pompejo, tum salutare utrique. Idem ad Att. O gratas tuas mihi jucundasque literas.*

Item verbalia in BILIS, ut: Amabilis, Formidabilis, Optabilis. Cic. in M. Anton. Phil. Pax præsertim civilis, quamquam omnibus 6. bonis, mihi tamen in primis fuit optabilis. Lib.

Phil. Præterea, Conscijs, Consentaneus, 9.
 Lib. Supplex, Obvius, obnoxius, Pervius, & 6.
 6. nonnulla, quæ ex Præpositione CON, 12.
 Lib. componuntur. ut: Concors, concolor, Con-
 finis, Conterminus. Cic. 2. Tusc. Mibi Con-
 scijs, sum, nunquam me nimium cupidum
 Cap. 8. fuisse Idem in M. Ant. Sulpitij mors con-
 sentanea vitæ fuit, sanctissime, honestissime
 que actæ. Cic. Att. Volent mihi obviam liti-
 rætæ. Ter. Adelph. Fratris ædes fient per-
 via. Plin. Conterminata Indisgens Arriana
 appellatur.

DATIVUS VEL ACCUSATIVUS.

Cum Præpositione AD, post Nomen.

ACcommodatus, Appositus, Aptus
 Idoneus, Habilis, Utiles, inutilis,
 Natus, & quædam his contraria Dativum,
 vel Accusativum cum præpositione ad
 regunt. Cic. in Pison. Ille gurgis, atque
 belluo, natus abdomini suo, non laudi atque
 gloriæ, omneis fortunis, multos famâ, vitâ,
 que privavit. Idem de claris Orat. Cæsar
 Pompejus vir ad omnia summa natus.

ACCUSATIVUS VEL ABLATIVUS.

Post Nomen.

ADjectiva, quibus generalis dimensio
 significatur, Accusativum, vel A-
 blati-

blativum casum postulant, qui certam mensuram significet. *Liv. Fossam sex. cubitis altam, duodecim latam, cum duxisset, extra duplex vallum fossâ circumdedit. Columella; Esto ager longus pedes mille & ducentos, latus pedes centum viginti.* Bel. Mac. 7.

ABLATIVUS POST NOMEN.

Extorris, nudus, dignus, contentus, inanis, Atque refertus, inops, locuples, alienus, onustus.

Immunis plenus, cassus, divesque potensque; Tum fretus, vacuus, tum captus, praeditus, orbis.

Indignus, liber, viduus, sibi jure Latinum.

Assumunt casum; ut summô vir dignus honore,

O P U S.

Opus Nomen Adjectivum, accedente Verbo Substantivo, Ablativum postulat. *Ter. Andr. Nihil isthac opus est arte, ad hanc rem, quam paro. Cic. ad Att. Lib. Apud Terentium gratiâ opus est nobis, & tuâ auctoritate.* 12.

Sæpe etiam cum Substantivis more Adjectivorum consentit, neque tamen in casus declinatur. *Idem ad Tyron. Is o-* Lib. 2.

Lib. *mnia pollicitus est, quæ tibi essent opus. Idem*
 6. *Att. Dices numos mihi opus esse ad appara-*
 Bell. *tum triumphi. Liv. Scipio ad comparanda*
 Bunicea, *quæ opus erant, tempus habuit.*

10. ABLATIVUS CUM PRÆPOSITIONE.

Adjectiva diversitatis, & numeralia ordinis, Ablativum cum Præpositione *A*, vel *AB*, admittunt. *Cic. Certa cum illo, qui à te totus diversus est. Idem ad Att. Navigationis labor alienus, ab ætate nostra, Idem, Post autem conficta à Carneade, quies quartus ab Arcesilao Curtius Imperiò, & potentiâ secundus à Rege,*
 4. *Item Securus, Liber, Vacuus, Purus,*
 Bell. *nudus, inops, Orbis, extorris. Cic. in*
 Alez. *Ver. His quidem temporibus in omni orbe*
 4. *terrarum vacui, expertes, soluti, ac liberi*
 Lib. *fuerunt ab omni sumptu, molestia, munere.*
 4. *Idem pro domo sua: Tam inops, aut ego eram ab amicis, aut nuda Respub. à Magistratibus,*

COMPARATIVA.

Comparativo utimur cum ablativo, quando vel plura diversi generis comparantur. *Cic. in Cat. Luce sunt claria nobis tua Consilia, Curt. Majora sunt premijs pericula.*
 Vel

Vel cùm duo ejusdem, aut diversi generis conferuntur. *Cic. ad Oct. Quæ non posterior dies acerbior priore? Et quæ non insequens horâ antecedente calamitosior Pulpulo Romano illuxit? Virtus multò pretiosior est auro.*

APPENDIX I.

Ablativus Comparativi, intercedente conjunctione Quàm, mutari potest in casum verbo congruentem. *Cic. in Verr. Tu innocentior, quàm Metellus? Idem ad Att. Nemo unquam nec Poëta, nec Orator fuit, qui quemquam meliorem, quàm se arbitraretur. Liv. Melior, certiorque est tuta pax, quàm sperata victoria. Ter. in Phorm. Ego hominem callidiorem vidi neminem, quàm Phormionem.*

APPENDIX II.

Comparativa, quemadmodum & cætera adjectiva, cùm partitionem adsignificant, Genitivum desiderant. *Liv. In hanc sententiam, ut discederetur, juniores Patrum evincebant. Horat. in Art, Poët. O. Major juvenum.*

Auctores tamen sæpius Ablativo utuntur cum Præpositione E, vel EX, *Cic. Att. Antè scripta Epistola ex duabus tuis.*

- Lib. prior mihi legi capta est. Plin. ad Canini-
um: Minorem ex duobus liberis amisit.
3.

APPENDIX. III,

- Lib. Præter suum casum, admittunt Com-
parativa Ablativum significantem excel-
sum. Hercules fuit procerior te cubito. Curt,
5. Turres denis pedibus, quam murus, altiores
sunt.

Item casum suæ positionis. Cic. ad
Plancum: Mihi nemo est amitior, nec jucun-
dior, nec charior Attico.

Denique hos Ablativos, Opinione,
Spe, Æquô, Justô, Solitô, dictô. Cic. de
Clar. Orat. Opinione ego omnium, majorem
cepi dolorem. Liv. Reate saxum visum vo-
litare, sol rubere solitô magis, sanguineô,
que similis.

ABLATIVUS.

Significans Laudem, Vituperationem,
vel partem.

- PLerâque Adjectiva Ablativum postu-
lant significantem laudem, vitupe-
rationem, vel partem. Sic. Cic. de peti-
tione consultatûs. Non erit difficile certamen
eum ijs competitoribus, qui nequaquam sunt
tam genere insignes, quàm vitijs nobiles.
Lib. Cic. de Orat. Sunt quidam aut ita lingvâ
3. hæsitant

hesitantes, aut ita voce absoni, aut ita vultu, motuque corporis vasti, & agrestes. ut etiamsi ingenijs, aut arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non possint. Idem in Verr. Objus dicendum M. Octavium Ligurem hominem ornatissimum loco, ordine, nomine, virtute, ingenio, copijs, pascere pecuniam non dubitavit. Salust. Ex altera parte. C. Antonius Pedibus aeger, quod praelio adesse nequibat, M. Petrejo Legato exercitum permittit.

Lib.

3.

Bell.

Cap.

2.

APPENDIX.

Ablativum Patris frequenter in Accusativum mutant Poëtæ. Virg. Os, hunc En. I rōsque Deo similis, Horat. Excepto quod si Epist. mul essent, cetera latus.

Item Historici, sed rariùs. Liv, Phalarica, est Saguntinis missile telum, Hastili oblongo, & cetera tereti, præterquam ad extremum. Pomponius Mela. Sarmatæ totum braccati corpus, & nisi quæ vident, ora etiam vestiti.

Bell.

Pnnia

Lib.

1.

Lib.

3.

Cap.

1.

CONSTRUCTIO

PRONOMINIS.

PRonomina Demonstrativa, cum substantivè ponuntur; patrium casum admittunt. Cic. ad Cælium. Hoc ad te li-

tera. Lib. 2

- Lib. *terarum dedi. Idem de orat. Quoniam id*
 2. *temporis est, surgendum censeo. Idem Att.*
 Lib. *Res est eodem loci, quo reliquisti.*

15.

APPENDIX.

- Lib. Pronomen Idem, cum Dativo apud
 Poëtas reperitur. *Horat. in Arte Poëtica:*
 2. *invitum, qui servat, Idem facit occidenti.*
 Lib. Oratores vero sic loquuntur. *Cic. de Offic.*
 2. *Peripatetici quondam iidem erant, qui Aca-*
demici Ex eodem in Orat. Sit igitur hoc co-
gnitum, numeros Oratorios eosdem esse, qui
sunt Poëtici. Idem de Nat. Deor. Dianam,
Et Lunam eandem esse putant.

GENITIVUS POST POSSESSIVA.

- Phil. Possessiva Meus, Tuus, Suus, Noster,
 2. Vester, locò, Genitivorum, Mis, Tis,
 Lib. Sis, Nostrum, Vestrum posita Geniti-
 2. vum postulant. *Cic. ad Marcell. Molestè*
 Lib. *fero me consulem tuum studium adolescentis*
 1. *perspexisse: te meum, cum id ætatis sim,*
 Sat. 4. *perspicere non posse. Idem in M. Anton.*
Tuum hominis simplicis pectus vidimus.
 Lib. *Idem Att. Non debes mirari, non posse me*
 1. *tento dolori resistere: solius enim meum pec-*
 Sat. 4. *catum corrigi non potest. Horat, Cum mea*
nemo scripta legati vulgò recitare timeris.

GENITIVI.

Mei, Tui, Sui, Nostri, Vestri.

Verba, Participia, & Nomina Adjectiva, quæ patrium casum postulant, Genitivis, Mei, Tui, Sui, Nostri, Vestri gaudent. *Cic. Att. Te oro, ut quibus in rebus mei tui indigebunt, nostris miseris ne desis. Idem pro Rab. Posth. Equitem Romanum veterem amicum suum, studiosum, amantem, observantem sui, labentem ex cepit. Idem in Cat. Habetis Ducem memoriam vestri, obitum sui. Cæs. ad Cic. Nihil enim malo, quàm & mei similem esse, & illos sui.*

EXCEPTIO I.

Interest tamen, & Refert. Ablativos Meâ, Tuâ, Suâ, Nostrâ, Vestrâ, sibi vendicarunt: quibus Ablativis addi possunt Genitivi Unius, Solius, Ipsius, cæterique qui possessivis adduntur. *ut: Meâ unius interest. Tuâ solius refert. Nostrâ ipsorum interest vitia extirpare. Tuâ Rempublicam administrantis interest semper vigilare.*

EXCEPTIO II.

Nomina Numeralia, Partitiva, Comparativa, & Superlativa Genitivos Nostrum, Vestrum, exigunt. *Liv. Imperium summum Romæ habebit, qui vestrum pri-*

- primus, ô juvenes! osculum matri tulerit,
 Lib. Curt. Nolo singulos vestrum excitare. Cic.
 12. ad Q. Frat. Domus utriusque nostrum edi-
 Orat ficatur egregie. Idem contra Rullum. Omni-
 8. bus vobis, aut majori vestrum parti. Ma-
 ximus natu vestrum.

PRONOMINA.

Post Substantiva.

Possessiva Meus, Tuus, Suus, Noster
 Vester, cohærent cum Substantivis
 genere, numero & casu, cum Possessivo vel
 actio significatur, ut: Liber meus, ager tu-
 us, studium nostrum, labor vester.

EXCEPTIO.

- At, si Substantiva significant partem ali-
 quam generalem corporis, sive animi, cu-
 jusmodi sunt: Pars, Dimidium, Aliquid
 genitivis primitivorum utemur, Ut. Nul-
 lam partem mei amisi, hoc est, non amisi
 Lib. 5. manum, pedem, memoriam. Amisistine
 Lib. quidquam tui? Cic. de Fin. Cui proposita
 7. est conversatio sui, necesse est huic partes
 Cap. quòque sui chariores esse, quò perfectiores
 3. sint. Ter. Adelph. Tetigine tui quidquam?
 Quintil. Minimam partem mei habent.

APPENDIX I.

Substantiva, quibus ambigua est signifi-
 catio

ficatio, ut charitas, amor, memoria, desiderium, cura; itémque cætera, si possessionem, actionémque significant, possessivis adhærescunt: ut *Amor meus*, *desiderium meum*, quo amo, desideròque *Sin* passionem significant, Genitivos mei, tui, sui, nostri, vestri, flagitant: ut *Amor mei*, *desiderium mei*, quo amor, desideròque. Cic. Lib. Attic. Dionysium flagrantem desiderio tui misi ad te. Idem ad eundem: *Aviam tuam* scito desiderio tui mortuam esse, Idem ad Plan. Me impulit tui charitas. Idem ad Nunc decedens, relinque, quaeso, quàm iundissimam memoriam tui. Quintil. Postquam mei cura discesserat, Matrem, inquit. tibi per hæc merita commendo. 6.

Aliquando utrúmque conjungitur. Cic. Att. Nicias te, ut debet, amat, vehementer que tuâ sui memoriâ delectatur. Idem Cor. niscio; Grata mihi est vehementer memoria nostri tua. 12.

RECIPROCA SUI, SIBI, SE.

Reciproco Sui, Sibi. Se utimur, cùm tertia persona transit in se ipsam. ut *Cæsar recordatur sui*, indulget sibi, amat se, loquitur secum. Cic. de Finib Eorum est hæc querela, qui sibi chari sunt, seseque diligunt. Idem de Nat. Deor. Ipse sibi displi Et ac. Lib. 1

Et accedente altero verbo, ut *Marcellus te Caesar precatur, ut miserearis sui, ignoscas sibi, se in fidem tuam suscipias, ne se hostem existimes. Cic. in Orat. Ne ipse quidem suâ tantâ eloquentiâ, mihi persuasisset, ut se dimitterem. Idem pro Sex. Rosc. Nunc sibi ex animo scrupulum, qui se dies noctesque stimulat, ac pungit, ut evellatis postulat.*
 Lib. 5. *Idem Att. Qui etiam à me petierit, ut secum, & apud se essem quotidie.*

RECIPROCUM SUUS.

Reciproco Suus utimur, cùm tertia persona transit in rem à se possessam, ut *Cicero recordatur Tyronis liberti sui, indulget liberis suis. defendit suos clientes, scripsit banc epistolam manu suâ. Cic. in Ver. Agebat multa sibi opus, multa canibus suis. Idem de Orat. Si feræ partus suos diligunt, quâ nos in liberos indulgentiâ esse debemus?*
 Lib. 5. Lib. 1.

Et accedente altero verbo, *Ut Timet Pompejus, ne à suis veteranis deseratur. Rogat te Caesar, ut suas partes sequaris.*

APPENDIX.

Utimur præterea Reciproco Suus, cùm res possessa in possessorem transit. *Cic. Attic. Ulciscuntur illum mores sui. Idem de Arusp. Sua concio risit hominem. Idem pro*
 Lib. 9.

Secl
Idem
sem
P
V
seur
lecto
dere
ta in
sene
T
bus
amal
homi
pter
quos
gam
VE
ipse
Pers
Cum
hosti
mitt

Sect. Hunc sui cives è civitate ejecerunt.
Idem Att. Indulsit illi quidem suus pater
semper.

PRÆPOSITIONUM CONSTRUCTIO.

Verba Absoluta, & Intransitiva, Præpositionum beneficiò in casus transeunt. *Cic. de Orat. Cum etiam tum in* Lib.
lecto Crassus esset, & apud eum Sulpitius se 2.
deret, Antonius autem inambularet cum Cot
ta in porticu, repente eò Quintus Catullus
senex cum C. Julio fratre venit.

Transitiva præter proprium casum, etiam Præpositiones cum suis casibus admittunt. *Cic. de Amic. Nihil est* Lib.
amabilius virtute, nihil, quod magis alliciat 2.
homines ad diligendum: quippe cum pro
pter virtutem & probitatem, eos etiam,
quos nunquam vidimus, quodammodo dili
gamus.

Verba composita sæpè casum Præpositionis habent. *Cic. de Finib. Cur.* Lib.
ipse Pythagoras, & Ægyptum lustravit, & 5.
Persarum Magos adiit, Idem ad Q. Frat. Lib.
Cum subito bonus Imperator noctu urbem 3.
hostium invasisset, in senatum so non com
mittebat.

- Lib. Et repetita Præpositione. *Idem in Verr.*
 3. *Ceteri heredes ad eunt ad verrem. Idem in*
 Lib. *Anton. In Galliam invasit Antonius, in*
 11. *Asiam Dolabella, in alienam uterque Pro-*
vinciam,

- Hanc repetitionem amant multa verba
 composita ex Præpositionibus A AB, AD,
 Lib. CON, DE, E, EX, IN. *Idem de Amic. Tu*
 3. *velim à me animum parumper advertas, Le-*
lium loqui ipsum putes. Idem ad Q. Erat.
Abduco equidem me, ab omnis Reipub. cura.

CASUS PRÆPOSITIONUM.

- ACCUSATIVO, serviunt Ad, apud, ante,
 adversus vel adversum, cis; citra
 circiter, circa, circum, contra, erga, ex-
 tra, intra, inter, infra, juxta, ob, penes,
 per, pone, post, prope, propter, præter,
 secundum, supra, secus, trans, ultra, ver-
 sùs, usque, Cic. in, Brut. In pratulo prope
 Lib. Platonis statuam consedimus. *Idem. Attic.*
 12. *Secundum te, nihil est mihi amicius soli-*
 Lib. *tudine. Idem in Verr. Erant accepta pecu-*
 4. *nia à Cajo Verrutio, sic tamen ut usque alte-*
rum R, literæ constarent integræ, reliquæ
omnes essent in litura.

VERSUS.

- Lib. VERSUS suo casui postponitur. Cic.
 16. *Att. Verti me à Minturnis Arpinum*
 Lib. 4. *versus*

versus. Sulpitius Cic. Ex Asia rediens, cum ab Ægina Megaram versus navigarem, cepi regiones circum circa prospicere.

Ablativo gaudent, A, ab, abs, absque, cum, curam, clam, de. è, ex, pro, præ, procul, palàm, finè Cic. in Pison. Lib. 15. Mibi verò ipsi coram generò meo, propinquo tuo, quæ dicere ausus es? Idem Attic. Paulò clam ijs eam vidi. Terent. Heaut. Præ iracundia Menedeme non sum apud me. Ab Liv. Rem creditori palàm popule solvit, Idem. Urb 6. Haud procul occasu solis, redeundi in castra. Bell. Mac. 7. tempus erat.

T NUS.

Tenus, quemadmodum Versus, postponitur, atque ferè patrium casum desiderat, si nomen sit multitudinis. Cic. in Arato. Et Cepheus conditur antè lumborum tenuis. Cælius Cic. Rumores illi de comitijs; Cumarum tenuis caluerunt. Lib. 8.

Sin singulare sit nomen, Ablativo gaudet. Liv. Adcò nudaverat vada, ut alibi Bell. umbilico tenuis aqua esset, alibi genua vix Punc. superaret.

A, AB, ABS.

A, Consonantibus præponitur. Cic. in Anton. Antonius à fronte, à tergo, Phil. 3. à lateribus tenetur.

Lib. **AB**, Vocalibus. *Idem Attic. Cura, & effice, ut ab omnibus & laudemur, & amemur.*

Lib. **5.** Et nonnullis Consonantibus. *Idem pro Cluent. Ab nullo ille liber alijs, quàm à Cluentio tractatus est. Idem Att. Rex ab Senatu appellatus est. Præcipuè L, R, & J. ut: Ab legatis, ab Romanis, ab Jove.*

ABS, T, & interdum. *Q. Terent. Andr. O Dave itanè contemnor abs te? Idem Adelpb. Abs quovis homine beneficium accipere gratum est.*

IN, SUB, SUPER.

IN, Sub, Super, modò Accusativum, modò ablativum pro varia significatione postulant. **IN**, cum verbis motûs Accusativum amat. *Cic. in Catil. Egredere ex urbe Catilina, in exilium proficiscere.*

Orar. **1.** Item pro erga, contra, ad pro, per, ut: *Brutus fuit pius in Patriam, crudelis in liberos. Olera, & Pisciculos minutos fero obulo in cenam: Commodavi tibi librum in horam, diem, mensem, annum. Cic. in Catil.*

Inv. **1** *Crescit in dies singulos hostium numerus.*

Cùm verò quies, aut aliquid fieri in loco significatur, Ablativo gaudet, ut: *Sum in Templo, deambulo in foro, Idem ad Att.*

Att. In hac solitudine careo omnium collo-
quio. Lib. 12.

Et cùm ponitur pro inter. Cic. de
Amic. Hoc primum sentio, nisi in bonis a-
micitiâ esse non posse.

SUB.

SUB ferè Accusandi casum postulat, pro
circiter, per, paulò, ante; denique
cùm tempus adsignificat, ut: Sub vesperum Bell.
sub noctem, sub lucis ortum, Sub idem tem Civil.
pus hæc gesta sunt. Cæsar. Pompejus sub no- Lib.
ctem naves solvit. Liv, Sub equestris finem I.
certaminis, coorta est peditum pugna. Bell.
Pun.

Item pro post: Cic. Plancio. Sub eas li-
teras statim recitatae sunt tuæ. Lib. 12.

Et cum verbis motûs, ut: Clodius se Lib.
sub scælas tabernæ librariæ coniecit. Nix sub 2.
aspectum & tactum cadit. Lib.

Cum verbis quietis Ablativum petit, 10.
ut: Consedimus sub umbra Platani. Sub no-
mine pacis, bellum latet.

SUPER.

SUPER Accusativo servit, cùm Præposi-
tioni Subter contraria est, maxime
cùm motus significatur. ut: Sedeo super
faxum. Tegula cecidit super caput,

Item cum significat INTER, ut Super
cœnam occisus est. PRÆTER, ut: Super

cetera scelera, hoc etiam facinus commisisti-
ULTRA, ut: *Erant super mille Imperatoris
 imperante Augusto,*

Lib. 16. Ablativo adjungitur, cùm pro De po-
 nitur. *Cic. Attic. Hac super re scribam ad
 te Rhegio.*

Eccl. 1. Et interdum cum verbo quietis, ma-
 ximè apud Poëtas. *Virg. Hic tamen hæc
 mecum poteris requiescere nocte, fronde su-
 per viridi.*

SUBTER.

Subter fermè Accusandi casum poscit,
 sive quietis, seu motûs verbis adjun-
 gatur. *Cic. 1. Tusc. Plato iram in pectore,
 cupiditatem subter præcordia locavit.*

PRÆPOSITIO VERSA IN ADVERBIUM.

Lib. 4. **PR**æpositio cùm casu privatur, in Ad-
 verbium migrat. *Cic. Att. Tu adven-
 tare, ac propè adesse jam debes. Idem pro
 Flac. Multis post annis Pecunia recuperata
 est. Idem de Nat. Deor. Sensibus, & animo,
 ea quæ extra sunt percipimus.*

Lib. 2. **PR**ÆPOSITIONES ALIJS **PR**ÆPO-
 SITIONIBUS **PR**ÆPOSITÆ.

Lib. 11. **PR**æpositiones nonnunquam alijs **PR**æ-
 positionibus præponuntur. *Cic. ad
 Attic. Ibi esse volo usque ad pridie Kalen-
 das*

das Majas. Idem ad eundem de Q. Frat. Nuntij nobis tristes, nec varij venerunt ex ante diem Nonas Junias, usque ad pridie Kalendas Septembris.

USQUE tamen ferè alteram præpositionem desiderat. Idem in Verr. Maximis in laudibus usque ad summam senectutem, summa cum gloria vixit. Terentius Eun. Ex Æschi pia est usque hanc. Cic. de Natura Deor. Usque à Thalete enumerasti sententias Philosophorum.

Nisi præponatur nominibus oppidorum. In Verrem. Sacerdotes usque Ennam profecti sunt. Teren. Adelp. Miletum usque obicuro.

CONSTRUCTIO ADVERBIJ.

Nominativus post Adverbium.

EN, Ecce, nominandi, seu Accusandi casum admittunt, Cic. pro Dejot. En crimen, en causa. Plaut. Amph. Entectum, en tegulas, en obductas fores. Cic. in Verr. Ecce novaturba, atque rixa. Idem de Finib. Ecce miserum hominem, si dolor summum malum est.

GENITIVUS POST ADVERBIUM.

Satis, abundè, assatim, parùm, instar, partim, ergo pro causa, Genitivum casum

Bell. casum postulant. Terent. Phorm. Satis
 Mac. jam verborum est. Cic. de Clar. Plato mihi
 7. unus instar est omnium. Liv. Victoria na-
 valis ergò, in unum diem supplicatio decre-
 ta est.

ADVERBIA SUPERLATIVA.

Item Adverbia Superlativa à nomini-
 bus orta. Cic. de Clar. Maximè omni-
 um nobilium Gracis literis studuit. Idem
 ibidem; Sapissimè audio illum, omnium fe-
 rè oratorum Latinè loqui elegantissimè.

ADVERBIA LOCI.

UBi, ubinam, ubicunque, ubivisi^{us} quo-
 vis, quoquo, nusquam, Genitivos
 Terrarum, Gentium eleganter admittunt.
 Cic. Attic. Quid ageres, ubi terrarum esses,
 ne suspicabar quidem. Terrent, Adel. Fra-
 trem nusquam invenio gentium.

Dicitur & longè gentium. Cic. Att.

Lib. Tu longè gentium abes.

3. Huc spectant Adverbia Eò, huc. Liv.

Bell. Eò consuetudinis adducta res erat, ut quo-

Pun. cunque noctis tempore sibi dedit signum,

5. porta aperiretur. Senec. Eò scelerum per-

Lib. ventum est, ut parricidæ pater adsit. Curt.

5. Huc enim malorum ventum est, ut verba

Cōtr. mea eodem tempore, & Alexandro excussem

Lib. & Antiphani,

6.

PRIDIE, ET POSTRITIE.

PRidie, & Postridie. Genitivum, & Accusativum casum petunt. Cic. Att. Lib. Pridie ejus diei venit. Idem Appio. Pridie 11. Nonas Junij cum essem Brundisij, &c. Cæs. Lib. Postridie ejus diei, Cæsar presidio utrisque 3. castris, quod satis esse visum est, reliquit. Bell. Cic. Att. Postridie ludos Appollinares. Gall.

DATIVUS POST ADVERBIUM. 1.

Quædam Dandi casum petunt, more Lib. 16. eorum, unde deducuntur. ut: Congruenter, convenienterque nature vivere. Dicere convenienter rationi, obviam alicui ire, procedere prodire.

Nam congruens, conveniens, obvius Dativo gaudent. Cic. de Fin. Non quero Lib. 2. quid dicat, sed quid convenienter rationi possit, & sententiæ suæ dicere. Idem. Cæ. Phil. 2. sari & ex Hispania redeunti obviam longissime processisti. Plin, Platoni sapientiæ antistiti, Dionysius tyrannus vitiatam navem 7. Cap. 30. misit obviam.

ACCUSATIVUS POST ADVERBIUM 30.

Proprius, Proximè Accusandi casum exigunt. Cic. Epist. ad Octav. Cur castra longius adversariorum castris, & propius urbem moventur? Idem in M. Ant. Phil.

Brutus operam dat, ut cum suis copijs, quàm proximè Italiam sit.

ABHINC.

ABhinc, verbis præteriti temporis junctum Accusativum, seu Ablativum postulat. *Cic. in Verr. Horum pater abhinc, duos & viginti annos est mortuus. Idem pro Quint. Quo tempore? abhinc annis quindecim.*

ABLATIVUS POST ADVERBIUM.

Comparativa Ablativo gaudent. *Cic. de Invent. Lachrymâ nihil citiùs arripit. Idem ad Curio Nemo est, qui tibi sapientiùs suadere possit, te ipso. Terent. Hecyr. Dies triginta, aut plus eo in navi fui. Idem. Heaut. Annos sexaginta natus es, aut plus eo, ut conjicio.*

ADVERBIA LOCI.

ADverbia, quibus interrogamus, sunt hæc: ubi, unde, quò, quâ, quorsum?

HIC, ISTIC, ILLIC, & cætera,

AD interrogationem Ubi, redduntur Hæc Hîc, Istic Illic, Ibi Inibi, Ibidem, alibi, alicubi, ubique, utrobique, ubilibet, ubivis, ubicunque, passim, vulgò, intus, foris, nusquam, longè, peregrè. Idem suprà, subter, infrà, antè, post,

tuam

extrâ, cùm fiunt Adverbia. Cicero ad Tor-
quatum. Nemo est, quin ubi vis, quàm ibi,
ubi est, esse malit.

jun.

ivum

hinc,

Idem

annis

UM.

Cic.

are.

i sa-

Hecyr.

Idem.

plus

sunt

sum?

ra,

untur

Ibi

ue, u-

ulgò,

egre.

post,

A

HINC, ISTINC, & cætera.

AD Unde redduntur hæc: Hinc,
istinc, illinc, inde, indidem, aliun-
de, undelibet, undevis, undique, unde-
cunque, undequaque aliunde, utrinque,
eminus cominus, supernè, infernè, pe-
reg è, intus, foris, Ter. Heaut. Heu vide
ne quò hinc abeas longius.

HUC, ISTUC. & cætera.

AD Quò, redduntur hæc: Huc. istuc,
illuc, eo, eodem, illò, aliquò aliò,
neutrò, utroque, quoquò, quocunque,
quovis, quolibet, intrò, foras, peregrè, lon-
gè nusquam Terent. Hecyr. Abi Parme-
no intrò, ac me venisse nuncia.

Lib.

9.

HAC, ISTAC, & cætera.

AD Quà redduntur hæc: Hàc, istàc,
illàc, aliquà, qualibet, quacunque.
Terent, Eunuch. Plenus sum rimarum: hàc
atque illàc perfluo.

HORSUM ISTORSUM, & cætera.

AD Quorsum, id est, Quem locum
versus, redduntur hæc: Horsum,
istorsum, illorsum, aliorsum, de orsum,
sursum, dextrorsum, sinistrorum, lævor-

sum, prorsum, rursum, introrsum, vel introrsus, retrorsum, vel retrorsus, quoquoersum, vel quoquoersus. Terent. Phorm. Horsum pergunt. Idem ibidem. Sex ego te totos Parmeno hos menses quietum reddam, Ne sursum, deorsum cursites.

UT, PRO POSTQUAM, QUOMODO.

UT, pro Postquam, indicativum petit.

Lib. Cic. Att. Ut ab Urbe discessi, nullum
7. pratermisi diem, quin aliquid ad te literarum darem.

Item pro Quomodo, cum quadam admiratione. Idem ad eundem: Cneus noster, ô rem miseram, & incredibilem! ut totus
Lib. 7. jacet? Ter. Eunuch. Ut falsus est animi.

UT,

Posthas voces, Adeò, ità, sic, tam, talis, tantus, tot, ferè nunquam ponitur Quòd, sed Ut, cum Subjunctivo.

Phil. Cic. pro Rab. Adeòne hospes hujusce urbis,
2, adeòne ignarus es disciplinae, consuetudinisque nostrae, ut hac nescias? Idem. I. Tuscul. Non sum ità, hebes, ut ista dicam.

ANTEQUAM.

Phil. Antequam, tum Indicativis tum Con-
I. junctivis jungitur. Cic. pro Muræna. Antequam pro Muræna dicere instituo. pro me ipso pauca dicam. Idem in M. Anton.

Anton. *Antequam de Republica Patres C. dicam ea, quæ dicenda hoc tempore arbitror, exponam vobis breviter consilium, & professionis, & reversionis meæ,*

PRIUSQUAM.

PRIUSQUAM iidem modis gaudet. *Te-*

rent. Andr. Omnia experiri certum est priusquam p reo. Cic. in M. Anton. Prius- Phil.

quam de Republica dicere incipio, pauca que- I.

rar de hesternâ M. Antonij injuria. Idem pro Mil. Præclarè vixero, si quid mihi ac-

ciderit, priusquam hoc tantum mali videro. Sall. priusquam incipias, consulito, & ubi Bell.

conjuveris, maturè jactò opus est. Cat.

NE VETANDI.

NE, Subjunctivum petit, cùm aliquid prohibemus. *Terent. Eunuch. Ne*

pòst conferas culpam in me. Liv. Ne tot an- Bell.

norum felicitatem in unius horæ dederis di- Pun.

scrimen. IO.

Petit & Imperarivum maximè apud Poëtas. Plaut. Persa Abi, nè jura, satis cre- Lib.

do. Virgil. Nefugite hospitium, nève igno- 7.

rate latinos.

NÆ

NÆ, hoc est, Profectò pronomini-
bus præpositum, Indicativum vel con-
junctivum petit. *Ter. Adelph. Næ ego ho-*
mosum

- Phil. *mo sum infelix! Cic. in Anton. Næ tu, si id
2. fecisses melius famæ tuæ consuluiſſes. Idem
1. Tuſc. Næ ille vir ſapiens latius ex his te-
nebris in lucem illam exſſerit.*

PER, PERQUAM &c.

- PER, Perquam, ſanè valde, oppidò, in-
primis, cum primis, apprimè admo-
dum, vehementer, & alia id genus, ſeù
Lib. *positivis gaudent. Cic. de Fin. Hæc quidem
3. eſt perfacilis, & per expedita deſenſio. Idem
de Orat. Quod mihi quidem perquam pue-
Lib. rile videri ſolet. Idem ad Terent. Sin ad
2. nos pertinerent, ſervirent, præterquam oppi-
Lib. dō pauci. Idem in Verr. Philodamus erat in
14. primus inter ſuos copioſus. Idem in eundem,
Lib. C. Muſtius homo cum primis honeſtus.*

I. QUAM AFFECTIBUS SERVIENS,

- Ibid. QUàm, cùm admirationi, commiſera-
tioni atque interrogationi cùm ad-
miratione permixtæ ſervit; poſitivis jun-
Lib. gitur. ut: QUàm multi avaritiæ ſtudent.
13. Heu quàm fallaces ſunt hominum ſpes, quàm
inanes cogitationes! Cic. de Amic. QUàm
multa, quæ noſtrâ cauſâ nunquam faceremus,
Cap. facimus cauſâ amicorum. Quint. QUàm
II. multa, imò penè omnia tradit Varro.

QUAM pro QUANTUM.

QUàm, pro Quantum Poſitivis præpo-
nitur.

nitur. Cicero, Trebatio: Quàm sint morosi, Lib.
 qui amant, vel ex hoc intelligi potest. Quàm 7.
 gratum hoc munus fore patri tuo arbitraris?
 Nescis quàm sint stulti, qui suis cupiditati-
 bus serviunt.

EXCEPTIO.

Quàm, pro Quantum, cùm Verbo
 Possum junctum, superlativis ad-
 jungitur. Cic. Catoni: Quàm potui maxi Lib.
 mus itineribus ad Amanum exercitum duxi. 15.
 Idem de Nat. Deor. Aves nidos construunt, Lib.
 eosque quam possunt mollissimè substernunt. 2.

QUAM UT.

Quam Ut, eleganter comparativa se-
 quitur. Cic. de Orat Hoc altius est, Lib.
 quàm ut nos humi strati suspicere possimus. 2.

QUAM pro VALDE.

Quàm, pro Valde, superlativis elegan-
 tissimè adjungitur. Cicero, Vale Lib.
 rio. Vehementer te rogo, ut cures, ut ex 13.
 hac commendatione mihi Cuspius, quàm ma-
 ximas, quàm primùm, quàm sapissimè gra-
 tias agat.

TAM, QUAM.

Tam, & Quàm positiva frequentis-
 simè, superlativa rariùs, compara-
 tiva rarissimè copulant. Cic. in Orat. Ne-
 mo Orator tam multa, ne in Græco quidem Jugti.
 otio

otio scripsit, quàm multa sunt nostra. Salust. Quàm quisque pessimè facit, tam maximè tutus est. Terant. Heaut. Nàmque adolescens quàm minima in spe situs erit, tam facili-
mè Patris pacem in leges conficiet suas. Cic. pro Dejot. Per dexteram teistam oro quàm Regi Dejotaro hospes hospiti porrexisti: istam inquam, dexteram, non tam in bellis, & in prælijs, quàm in promissis, & fide fir-
miorem.

Phil. 12. Ponitur interdum Tam, separatim cum superlativo. Cic. in Anton. Nondum erat vestris tam gravissimis, tamque multis judi-
cijs, ignominijsque concisus.

ADVERBIA IN UM.

Lib. 10. Adverbia in UM, positivis gaudent. ut: Parùm, multùm, nimium, tan-
tùm, quantum, aliquantum. Cic. Att. Pa-
Lib. 2. rum firma sunt, quæ de fratre meo scribis. Idem. in Rull. Socer hujus, vir multùm bo-
nus est. Idem de Finib. In rebus apertissi-
mis nimium longi sumus.

ADVERBIA O, FINITA.

Lib. 10. Paulò, nimiò, aliquantò, tantò, eò, quò multò, Hòc pro Tantò, compa-
Lib. 10. rativo adhærent. Cic. de Offic. Quanti-
superiores sumus, tantò nos submissius gera-
mus. Cic. de Amic. Nec verò corpori solum
subve-

subveniendum est, sed etiam menti atque animo multò magis. Plancus Cic. Certè hoc majus habes testimonium amoris mei, quò matariùs tibi, quàm cæteris consilia mea volui esse nota. Luc. Cic. Ego valeo, sicut soleo: paulò tamen etiam deterius, quàm soleo. Lib. 5.

APPENDIX.

Multò, etiam superlativis additur Cic. in Verr. Cum omnis arrogantia odiosa est, tum ila ingenij, atque eloquentiæ multò molestissima. Lib. 1.

Item longè pro valde. Cic. in Brut. Longè post natos homines improbissimus Cnejus Servilius, sed peracutus, &c.

Facile, cum (sine dubio, sine controversia) significat, superlativis gaudet, aut ijs quæ eorum vim habent. Idem pro Rabinio. Postumo: Virum unum totius Græciæ facile doctissimum Platonem in maximis periculis, insidijsque versatum esse accepimus. Idem pro Sex. Rosc. Non solum sui municipij, verùm etiam ejus vicinitatis facile primus. Idem pro Cluent. Regionis illius, vicinitatis virtute, existimatione, nobilitate facile princeps. Quintil. In affectionibus verò, tum omnibus mirus, tum in ijs qui miseratione constant, facile præcipuus. Lib. 10. Cap.

INTERJECTIONIS CONSTRUCTIO.

O.

- O** Tribus casibus adjungitur, Nominandi. *Terent. Phorm. O vir fortis atque amicus! Accusandi Cic. Terent. O me perditum! O me afflictum? Vocandi Ter. O Dave, ita ne contemnor abste.*

HEU, PRO.

- HEU**, & Pro modò Nominandi, vel potius Vocandi casum postulant. *Virg. Heu pietas, heu prisca fides. Liv. Tantum prò dolor, degeneravimus à parentibus nostris.*
- Lib. 6** *Modo Accusandi. Cic. in M. Anton. Heu me miserum, cur senatum cogor, quem semper laudavi, reprehendere? Idem in Verr. Prò Deum, hominumque fidem.*
- Lib. 5**

HEL, V Æ.

- HEI**, V Æ, Dativo gaudent. *Terent. Heaut. Hei misero mihi. Idem. Andr. Væ misero mihi.*

CONJUNCTIONIS CONSTRUCTIO.

- C**onjunctiones copulatae, & disjunctivæ cum ad idem verbum referuntur;

Suntur, similes casus connectunt, Cic. in Phil.
 Anton. Quis non doleat interitum talis. *Et* 12.
 viri, *Et* civis? Sal Divitiarum, *Et* formæ Bell.
 gloria, flaxa atque fragilis est Cic. de Senect. Cat.
 Quid de pratorum viriditate, aut arborum
 ordinibus, aut vinearum, olivetorumque
 specie dicam?
QUAM, NISI, AN, PRÆTERQUAM
Quam, Nisi. An, Præterquam eodem
 videm casus copulant. Cic. Att. An. Lib.
 existimas ab ullo malle me legi, probarique 3.
 quam à te? Idem pro Sext. Quem unquam Lib. 3
 Senatus civem, nisi me, nationibus exteris,
 commendavit? Idem de Orat. Refert etiam
 qui audiant. Senatus an Populus, an iudices?
 Idem in Cat. pro Tantis rebus nullum à vo- In
 bis præmium postulo, præterquam hujus dici Veet.
 memoriam serpeternam. 3.

EXCEPTIO.

Aliquando huic constructioni certa
 dictionum proprietates obstat ut: Fui Ro-
 mæ, *Et* Athenis Aut Brundisij, aut Sul-
 mone mortuus est. Emisti nè librum centusse,
 an minoris? Malim Panormi, quam Syra-
 cusi esse.

ETSI, TAMETSI, QUANQUAM.

ETsi, Tametsi, Quanquam, in princi-
 pio statim sententiæ Indicativum
 I 2 postu.

- Lib. postulant. Cic. pro Mil. *Et si vereor judices.*
 I. *Ec, Idem Lent. Tametsi nihil mihi fuit*
 Lib. *optatius. Idem Planco. Quanquam gratia-*
 IO. *rum actionem à te non desiderabam.*

Alibi etiam Subjunctivum admittunt.

- Lib. Quint. *Cadi verò discentes quanquam rece-*
 I. *ptum sit, & Chrysippus non improbet, mi-*
 Cap. *nimè velim.*

IO. ETIAMSI, QUAMVIS, LICET, UT,
 PRO QUAMVIS.

- Phil. ETiamsi, Quamvis, Licet, Ut, pro
 2. Quamvis, Subjunctivo gaudent. Cic.
de Amic. Omnia brevia tollerabilia esse de-
bent, etiamsi, maxima sint. Idem in Anton.
Homines quamvis in rebus turbidis sint,
tamen si homines sunt, interdum animis re-
lexantur. Idem post reditum in Sen. Tan-
tus vester consensus de salute mea fuit, ut
licet corpus abesset meum, dignitas in pa-
triam revertisset. Idem pro Quinct. Ut
summa haberem cetera, temporis quidem
certe vix satis habui.

NE, CAUSALIS.

NE, Causalis Coniunctivum amat.
 Ter. Andr. *Hei vereor, ne quid An-*
dria apportet mali. Idem Eunuch. Nunc
metuo fratrem, ne intus sit. Idem Andr.
Tum autem hoc timet, ne se deserat.

UT

UT NE, & NE NON.

Vereor, Timeo, metuo, cum Ut, aut, Ne jungitur, sed contrariâ significatione. Vereor ut, velim, sed ut metuo, id quod velim non fiet. Vereor ne, nolim, sed ut metuo, id quod nolim fiet. Terent. Phorm. Vereor, ut placari possit, hoc est velim posse placari, sed, ut timeo, non placabitur. Idem Andr. Hei vereor, ne quid Andria apportet mali: hoc est, nolim apportare sed ut timeo, apportabit. Ne non, idem est, quod Ut, Cic. Att. Timeo ne non impetrem.

Lib.

9.

APPENDIX.

SI Tertiam addideris negationem, te omni metu liberum significabis. Idem in Ver. Non vereor. ne hoc officium meum P. Servilio non probem: hoc est, non dubito, quin hoc officium meum P. Servilio sum probaturus.

UT NE, pro NE.

UT ne, pervenustè penitur pro Ne,

Cic. in Verr. Impetrant, ut ne jurent. Idem ad Q. Erat. Opera datur, ut judicia ne Lib.

fiant. Idem Bruto. Semper animadverti studiosè te operam dare, ut ne quid meorum Lib. 3. ibi esset ignotum. Lib.

NI, NISI, SI.

NI, Nisi, Si, tum Indicativum, tum
Conjunctivum amant. *Ter. Andr.*

Mirum, ni domi est. Idem Phorm. Ni
noſſam cauſam, crederem vera hunc loqui.

Lib. 4 *Cic. in Verr.* Ni reſtituiſſent ſtatuas, vehe-
menter his minatur. Niſi *Idem de Amic.*

Lib. 13. *Ortum quidem amicitiae videtis, niſi quid
adhuc forte vultis. Ibidem.* Niſi immor-
talitatem optare vellet quid non eſt adeptus

Lib. 2 *quod homini fas eſſet optare? Si. Terent.*
Andr. Si illum relinquo, ejus vitae timeo
ſin opitutor, hujus minas. *Ibidem* Si id fa-
cis, hodie poſtremum me vides. *Cic. ad Att.*
Si hortos inſpexeris, dederis mihi, quod ad
te ſcribam, ſin minus; ſcribam tamen ali-
quid. *Idem ad eundem:* Expetitus facito
ut ſis, ſi inſclamâro, ut accurras.

QUOD CAUSALIS.

QUOD, cum cauſum ac rationem red-
dit, tam Indicativo, quàm Conjun-

Lib. 2 *tivo gaudet. Cic. Att.* Eceſti mihi per-

Lib. 3 *gratum, quod Serapionis librum ad me mi-*

Lib. 9 *ſiſti. Idem ad eundem.* Utinam illum di-

Lib. 2 *cem videam, cùm tibi gratias agam, quod*

me vivere coëgiſti. Ad eundem Admiratus
ſum, quod ad me tuâ manu ſcripſiſſes. *Idem*
de Divin. Vetus autem illud Cæconis admo-
dum

dum scitum est, qui mirari se agebat, quod non rideret aruspex, aruspicem cum videret.

APPENDIX.

Verbum Videor conjunctionem Quod refugit. Ne ergo dixeris. *Videtur mihi*, quod sum doctus, quod es doctus, quod ille est vir doctus: sed *Videor mihi esse doctus*. *Videris tibi esse doctus*: ille sibi videtur esse vir doctus. Et numero multitudinis eo Lib. dem modo. *Videmur nobis esse docti*: Vi 9. *demini vobis esse docti*: Illi videntur sibi Phil. esse viri docti. Cic. Attic. Amens mihi fu 2. *isse videor*. Idem ad eundem. Relegatus Epist. *mibi videor*, posteaquam in Formtano sum. ad At Idem in M. Anton. Nescio quid turbat ut 9. *mibi esse videris*. Terent. Andr. Subtristis Bell. *visus est esse aliquantulum mihi*. Att. Cic. Pun 8 *Sol excidisse mihi è mundo videtur*. Liv. *Ne tibi P. Corneli, cum ex alto Africam conspexeris, ludus, & jocus fuisse Hispania tue videbuntur*.

QUIA.

Quia, pro Quod, utrumque modum admittit. Cic. de Amic. Recordatione nostræ amitiæ sic fruor. ut beatè vixisse videar, quia cum Scipione vixerim. Idem de Finib. Neque quisquam est, qui dolorem ipsum, quia dolor sit, amet. Idem in Verr

Quarta autem est urbs, quæ quia postrema ædificata est, Neapolis nominatur.

DE FIGURATA CONSTRUCTIONE.

ORatio tres virtutes habere debet, ut Emendata, ut Dilucida, ut Ornata sit: quibus virtutibus totidem vitia contraria sunt. Nam emendatæ Barbara, Dilucidæ Obscura, Ornata Inornata, ad-versatur.

BARBARÆ ORATIONIS VITIA.

Duo sunt vitia quibus oratio Barba-ra, atque rustica efficitur, Solœcismus, & Barbarismus: quæ, qui purè ac emenda è loqui volet omni contentione, velis ut ita dicam remisque fugiet.

QUID SIT SOLOECISMUS, ET quod modis fiat?

Solæcismus Constructionis, atque emendatæ orationis, de qua hæcenus egimus, hostis infestissimus, est vitiosa partium orationis compositio. Is fit quatuor modis. *Adjèctione*: Cùm aliquid orationi contra præcepta Grammaticæ adjicitur. *ut scribo cum calamo, Ludo cum pila.*

pila. Detractione: Cùm aliquid eodem modo detrahitur, ut: Eo forum. Redeo agro. Ne hoc fecit. pro Ne hoc quidem fecit. Transmutatione: Cùm partium orationis ordo turbatur, ut: Quoque ego. Enim hoc voluit. Autem non habuit. Immutacione: Cum pars una orationis pro alia ponitur. ut: stulti grave ferunt res adversas, grave pro graviter, Nomen pro Adverbio.

Fiunt Solœscismi etiam per cæteras orationis partes. Item per ea, quæ cognata sunt, id est, ejusdem generis ac partibus. ut: Eo intus. Sum intro. Quid huc agis? Quando hic venisti? Scripsit ne Cicero hanc orationem, aut Hortensius? Aut pro An. Non feceris cuiquam injuriam, pro Ne Eo apud forum.

Denique fiunt & per ea, quæ partibus orationis accidunt. Per genera, ut: Sapientes lato fronte res adversas ferunt. Per casus, ut Quo is? Romæ. Venio. Brundusij. Per Numeros: Si unum ad te vocans, dicas, Venite, Per personas: Si quempiam honoris causâ ita alloquaris: Sedeat, Accedat, pro Sede. Accide. Per modos. ut: Peto à te, ut mihi opem fers. Per genera

Verborum, ut: Mox redeam, pro redibo, ponitur enim Activum pro Neutro.

APPENDIX.

Lib. 1. Fuerunt, ut ait Quintilianus, qui adjectionis vitium Pleonasmon: Detractionis Ecclipsim: Transmutationis Anastrophem appellârunt, negentes hæc vitia species esse Solæcismi.

QUID SIT FIGURATA CONSTRUCTIONIO. QUID FIGURA?

Cum apud viros doctos, & qui purè loquendi laudi floruerunt, aliquid legerimus, quod Grammaticorum legibus repugnare videatur, non continuò existimabimus eos Solæcismum fecisse: cùm ipsorum auctoritate, testimoniòque solent Grammatici ipsi sua præcepta confirmare. Nam sunt quedam, quæ faciem quidem Solæcismi habent, vitiosa tamen non sunt. Hoc novum loquendi genus Figura verborum, aut sermonis, aut orationis, sive ut Græci loquuntur, schema lexeos appellatur.

Est enim figura, nova loquendi ratio à trito, & vulgari sermone remota, quæ ferè ratione aliquâ nititur.

ENALLAGE.

Enallage Figura est, cùm pars una orationis pro alia ponitur. Cic. Att. Quàm turpis

turpis est assentatio, cum vivere ipsum turpe sit nobis. Idem ad eundem. Philotimus, non modò nullus venit, sed ne per literas quidem, aut per nuncium, certiozem fecit me. Ter. Andr. Ita factò opus est.

Fit etiam Anallage per attributa partium orationis. Per casus: *Cic. pro Sext. Lib. Rosc. Duo sunt Titi Roscij, quorum alteri 10. Capitori cognomen est. Per numeros. Plin. Cap. In Africa magna pars ferarum æstate non bibunt, inopia imbrium. Per modos: Terent Andr. Si te equo animo ferre accipiet, negligenter feceris. Cic. Att. Respiràvo, si te videro. Per tempora: Idem in Verr. Unum ostende in tabulis, aut tuis, aut patris tui, emptum esse, vicisti.*

ECLIPSIS.

Eclipsis figura est, cum id, quod in oratione de est for is, omnino petendum est. *Cic. ad Att. Ego si Tyro ad me, cogito in Tusculanum. Idem in Ver. Ridere convivæ, calumniari ipse Apronius: (subauditur cæpit) Idem Att. Quid mihi auctor es? voionè, an maneo? Idem pro Planc. Pro uno filio, duo patres deprecamur.*

ZEUGMA.

Zeugma Figura est, cum id, quod in oratione desideratur, è proximo assumitur,

tur, manente eodem genere, numero, casu, cæterisque attributis. Cic. in ultimo Paradoxo: Nulla possessio, nulla vis auri pluris, quàm virtus, æstimanda est. Idem pro C. Rabir. Virtus & honestas, & pudor, cum Consulibus esse cogebat.

SYLLEPSIS.

Syllepsis est, cum id, quod in oratione de est, è proximo assumitur, mutato tamen genere, aut numero, aut casu, aut aliquo, è cæteris accidentibus. Cic. in Lib. 6 Verr. Risus populi, atque admiratio omnium Bell. facta est. Liv. Nulla expeditio, nullum Ma- questre prælium, sine me factum est. ced. 7 Quint. Erat. Ille timore, ego risu corruì. Ibid. Liv. Nemo miles Romanus, magis assiduus in castris vestris fuit, quàm ego, fratresque mei Idem. Pater, ego, fratresque mei non in Asià tantùm, sed etiam procul, ab domo, Ætolico bello terra, marique pro vobis arma tulimus.

PROLEPSIS.

Prolepsis est, cum dictio aliqua totum significans præcessit, quæ rursus in partibus intelligitur, neque explicatur ut: Ab Urb. 1 Duo Reges Romam auxerunt, Romulus bello, Bell. Numa pace. Liv. Ita duo deinceps reges, Car. alius alià viâ; ille bello, hic pace civitatem

ero; auxerunt. Sallust. Exercitus hostium duo,
ultimo unus ab urbe, alter à Gallia obstant.

ARCHAISMOS.

Archaismos constructio est, quæ prisca
vetustas potissimum usa fuit. Ter. Eunuch.
Nescio quid profectò absente nobis turbatum
est domi. Idem ibidem Ejiciunda est hercle
hec animi mollities, nimis me indulgeo. Plaut
Milit. jura te non nociturum esse hominem.
de hac re neminem. Cic. in Verr. Hanc sibi Lib.5
rem præsidio sperant futurum.

HELLENISMUS.

Hellenismus est Constructio, quæ Græ-
ci sermonis leges, non Latini Observat,
Luc. ad Ciceronem. Si solitudine delectaris Lib.5
cum scribas, & agas aliquid eorum quorum
consuevisti gaudeo.

Virg: Montibus in nostris solus tibi certet Ecl.5
Amyntas.

Idem. Triste lupus stabulis: maturis frugi Ecl.3
bus imbres.

Idem. Dulce satis humor: depulsis artibus Ibidē
hædis.

Idem. Os humeròsque Deo similis. Æn.1

Idem. Hæc fatus, latos humeros subjectâ Æn.2
que colla.

Veste super, fulvique insternor pille leonis.

DE BARBARISMO.

Barismus est dictio, aut omnino Bar-
bara, aut Latina quidem, sed vitiosa
scripto, vel pronuntiatione. Barbara om-
nino, & peregrina. ut *Perla*, pro *Unione*
Aviso, pro *Admoneo*: & alia generis ejus-
dem. Latina dictio, vitiosa fit plurib9 mo-
dis, per genera, ut *Gladi* pro *gladij*. Per
numeros, ut *Scopa* pro *Scopæ* *Triticu* pro *tri-*
ticum. Per declinationem, ut: *Fames*, *fa-*
mei, pro *famis*. *Vasibus* pro *vasis*, Per con-
jugationem ut: *Stavi* pro *steti*, *Legebo* pro
legam. *Veneravi* pro *veneratus sum*.

Divisione, cùm dividimus conjuncta,
ut: *Syllia*, de solutio quatuor *Syllabarum*, pro
Sylvæ, dissolve trium.

Complexione, cùm divisa conjungi-
mus; ut: *Pheton* pro *Phaëton*.

Adjectione literæ, ut: *Reliquie*. gemi-
no L. pro simplici: *Alituum* pro *Alitum*.

Syllabæ ut: *dicier* pro *dici*; *Mavors*
pro *Mars*.

Aspirationis, ut: *Hinsidia*, cùm scriben-
dum sit sine Aspiratione.

Temporis, cùm syllabæ brevi, quæ unum
habet tempus, additur alterum, ut fiat long-
ga, ut: *Italia*, primâ longâ pro brevi.

Detractione literæ, ut: *Peculi* pro *Petuli*
Sylla,

Syllabæ, ut: *Temnere* pro *Contemnere*.
Aspirationis. ut *Odie* pro *Hodie*.

Temporis, cùm syllabæ longæ, quæ
 duo habet tempora, unum detrahitur, ut
 fiat brevis, ut: *Unius*, *affligit*, *mediâ brevi*,
 pro *longa*.

Immutatione, cùm litera una, aut syl-
 laba pro alia ponitur, *Olli* pro *illi*.

Transmutatione, cum litera aut syllaba
 è suo loco in alienum transfertur, ut: *In-*
terpetror pro *Interpretor*.

Fiunt denique Barbarismi Tenore cùm
 accentu alio pro alio utimur: ut si præpo-
 sitiones à suis casibus separemus, eâque
 tenore acuto, vel inflexo pronunciemus:
 ut: *ád eum*, *áb illo*, *á quibus*, *circûm littora*:
 Cùm gravi accentu, dissimulatâ distincti-
 one, simul cum suis casibus pronuncian-
 dæ sint, tanquam si una esset vox,

AD MONITIO.

PUER cùm leget apud virgilium: Ecl. I.

Nec spes libertatis erat, nec cura peculi.

Aut. *Troas reliquias Danaûm atque im-* Æn. I
mitis Achillei.

Aut. *Alituum, pecutûmque genus sopor al* Æn. II
tus habebat,

Aut. *Ita iam fato profugus. Lavinâque* Æn. I
venit littora.

Aut,

Ibidē Aut. *Unius ob noxam, & furias Ajacis Ollei?*

Cūm hæc inquam, & Similia, leget, ne putet Principem Poëtarum Barbarissimum fecisse multa enim Poëtis permittuntur, quæ cæteris scriptoribus denegantur. Neque miretur, si apud Marc. Tullium Oratorum Principem. *Liberūm, Sestertiūm, cognōram, nōrunt:* aliāsque idgenus verborum imminutiones offenderit: neque enim Barbarissimi sunt detractio: siquidem à consuetudine, certissima loquendi regula, impetratum est, ut etiam Oratoribus sic loqui liceret.

OBSCURÆ ORATIONIS VITIA.

VERBA inusitata, & à consuetudine quotidiani sermonis remota obscuritatem & tenebras orationi afferunt, ut: Si quis oppidò, pro valde dicat; *Averruncare*, pro *Avertere*. Eandem obscurat vitium, quod à Græcis ACYRON, à Latinis Improprrium dicitur, ut *Sperare* pro *Timere*.

Virg. *Hunc ego si potui tantum sperare dolorem.*

Itam ambiguitas, quæ AMPHIBOLOGIA Græcè appellatur, idque vel in uno verbo, ut: *Taurus*, animal ne sit, an mons, an signum in Cœlo, an nomen hominis an
radix

radix arboris, nisi distinctum, non intelligitur. Vel in sermone, ut *Audivi Chremetem percussisse Demeam.*

Obscuratur præterea oratio, cum sermoni de est aliquid, quò minùs plenus sit, per Diminutionem. Ut, cum *severus* pro crudeli dici solet.

Vel contrà, cum inani verborum turba, atque copiosa loquacitate obruitur oratio, *PERISOLOGIAM* vocant.

Impeditur denique sermo, quo minùs dilucidus sit, si longa *Parentthesis* interjiciatur, aut si verba confusa permixtæque longiùs trajiciantur, *Horat.*

Namque pilâ lippis inimicū & ludere crudis.

Rectus enim ordo est. Namq; pilâ ludere inimicum est lippis & crudis, quod *Satyr* vitium. *Synchysis*, vel *Hyperbaton* obscurum, hoc est, confusa ac perturbata verborum transgressio vocatur. Si hæc vitia vitabimus dilucida erit oratio.

APPENDIX.

Cum orationis structura decoris gratiâ variatur, neglecto simplici sermonis ordine non vitium est, sed virtus, quæ *Hyperbaton* appellatur, id est, transgressio verborum. *Cic. pro Cluent.* Animadverti iudices, omnem *Accusatoris* orationem in duas divi-

sam esse partes. In duas partes divisam esse, simplex erat ordo, sed durus, & in comptus
HYPERBATI ALIQUOT SPECIES.

HYperbati, sive transgressionis aliquot sunt species. **ANASTROPHE**, est duorum verborum ordo Præposterus. *ut Mecum. Tecum, Secum, Nobiscum, Vobiscum. Quibus de rebus.*

Anastrophe illa, *Urbem, quam statuo, vestra est; Eunuchum, quem dedisti nobis, quas turbas dedit, pro Quem urbem statuo: Quem*

Lib. *Eunuchum dedisti nobis, admodum dura est.*

5. **TMESIS** est cum verbum compositum dividi ut aliquâ dictione interpositâ. *Cic. Att. Per mihi gratum erit; si id curâris ad me perferendum. Idem de Senect. Omnia memoriâ tenebat, non domestica solum, sed etiam externa bella.*

Ejusdem generis sunt illa. *Rem verò publicam penitus amisimus. Præclarum est pro patria, Rêque publica mortem oppetere.*

PARENTHESIS est brevis sensus, sermoni antequam absolvatur, interjectus.

Phil *3ic. in M. Ant. O Præclarum custodem ovium Bell. (ut ajunt) lupum, Liv. Tantum (probo Pun. 2lor) degeneravimus à parantibus nostris.*

INORNATÆ ORATIONIS VITIA.

CAcophaton est obscœnum dictum sive id uno

iduno verbo, siue pluribus, siue de formi
literarum, concursu fiat.

TAPINOSIS, est quare rei magnitudo, vel
dignitas minuitur, ut: si quis parricidam
hominem nequam vocet.

TAUTOLOGIA est, ejusdem verbi, aut ser-
monis iteratio. Verbi, ut: Non cujus ratio
nis ratio non extat, ei rationi, ratio non est
fidem habere. Sermonis, nt: Ibant, quâ pote-
rant: quâ non poterant, non ibant. Ab
Urb.
2.

Vitanda est & nimia ejusdem literæ assi-
duitas, nt: Quidquam, quisquam, cuiquam,
quod convenit neget.

MACROLOGIA est longior, quàm opor-
teat, sermo. Liv. Legati, non impetratâ pa-
ce retrò domum, unde venerant, abiērunt Ab
Urb.

PLEONASMOS est vitium, cum superva-
cuis verbis oneratur oratio ut: Ego meis
oculis vidi. Satis est enim. Vidi. Cavendum
etiam diligenter est, ne consonantes asperè
concurrant, ut S. ultima, cum X. pro-
xima ut Excercitus, Xerxis. 1.

Durior etiam fit concursus, si utrâq; se
ipsam sequatur ut Ars studiorum. Rex Xerxes

Virandi & crebri vocalium concursus:
qui vastam, & hiantem orationem red-
dunt. ut: Bacca, Aeneæ, amœnissimè impen-
debant. Viro optimo obtemperasti olim.

Illud quoque vitium est, si multæ voces ejusdem exitûs, in unū locū congerantur, ut: *Flentes, plorantes, lachrymantes, obtestantes.*

Et si verbi prioris ultimæ syllabæ, sunt primæ sequentis, ut: *O fortunatam natam me Consule Romam!*

APPENDIX.

Si quando puer apud graves oratores aliquid offenderit quod super vacaneum, atque otiosum esse videatur. ne id sine causa factum esse putet. Adduntur enim interdum quædam affirmationis gratia.

Æn. 4. Terent. Adel. Hisce oculis egomet vidi. Virg. vocemque his auribus hausi.

Adduntur & alia, quæ aut consuetudine aut auctoritate, aut vetustate, aut necessitate denique excusantur. Cic. ad Att. *Ubi terrarum esses, ut suspicabar quidem.* Lib. 5. *Idem ad eundem. Longe gentium abes.* Lib. 3. *Idem de Senect: Adolescentulus miles profectus sum ad Capuam.* Lib. 9. *Idem in Verrem Cates. 3. ri heredes adeunt ad Verrem.* Lib. 3. *Idem ad Q. 3. Frat. Diem scio esse nullum. quo die non di. 3. cam pro reo.* Lib. 3. *Idem in Ver, Impetrant, ut ne 3. jurent.* Lib. 15. *Idem pro Marcello: Frater tuus quanti me faciat semperq; fecerit, esse hominem, qui ignoret, arbitror neminem.*